

Ikt.sz.: AT/00044/2024

Atila Király Gimnázium és Általános Iskola

Tantestületének

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024. augusztus 29.

Készítette:

Józsa Balázs

Főigazgató

Tartalomjegyzék:

Fenntartó.....	2
Főigazgatói jövőkép, küldetésnyilatkozat.....	2
1. Az iskola nevelési programja.....	6
1.1.A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	6
1.2.Az Atilla Király Gimnázium működése.....	13
1.3.Az Atilla Király Gimnázium és Általános Iskola Aba Sámuel Általános Iskolájának működése.....	17
1.4.Az egészségnevelés és környezeti nevelés az Atilla Király Gimnázium és Általános iskolában.....	22
1.5.A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	51
1.6.A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok az általános iskolában.....	58
1.7.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	65
1.8.A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők az általános iskolában.....	75
2. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	78
3. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	82
4. A felvételi eljárás különös szabályai az Atilla Király Gimnáziumban.....	86
5. Az intézmény helyi tanterve.....	87

Fenntartó:

Székesfehérvári Tankerületi Központ, 8000 Székesfehérvár Petőfi utca 5. I. emelet

Atilla Király Gimnázium és Általános Iskola:

Hivatalos név: Atilla Király Gimnázium és Általános iskola

Típusa: összetett iskola

OM:200963

Székhely: 8127 Aba, Kisfaludy utca 12/C

Tagintézmény hivatalos neve: Atilla Király Gimnázium és Általános Iskola Aba Sámuel Általános Iskolája

Ügyviteli telephely: 8127 Aba, Szent István Király tér 7.

Tagintézmény telephelye: 8127 Aba, Béke tér 1/A.

Alapfeladatok:

- általános iskolai képzés 8 évfolyamon,
(Atilla Király Gimnázium és Általános Iskola Aba Sámuel Általános Iskolája)
- gimnáziumi képzés a 9 - 12. évfolyamon
(Atilla Király Gimnázium)

Főigazgatói jövőkép, küldetésnyilatkozat:

Főigazgatói jövőkép fő területeit Andrásfalvy Bertalan gondolataival, alapvetéseivel kívánom alátámasztani. Utat mutat számomra továbbá Karácsony Sándor munkássága, Körösi Csoma Sándor állhatatossága, valamint tanulmányaim során megismert tanárain, mestereim tanításai és természetesen munkatársaim, diákjaim, akikkel egy alkotóközösséget hoztunk létre.

A legfőbb csomópont **nemzeti, népi örökségünk**, amely olyan értékeket hozott létre és tart fent, amely segítséget, támaszt, nyújthat számunkra a jelenkor kihívásaira is. Ez az örökség az életünk minden területén utat mutathat, oktató-nevelő munkánknak továbbra is ezen kell alapulnia! „... a magyar néphagyomány egy többezer éves emberi tapasztalatgyűjtemény, melyet megtagadni bűn. Mégis: a hagyományokat, az értékeket a modern világ eldobja, és ezzel végzetes veszélybe sodorja magát.” (Andrásfalvy Bertalan)

Jelen társadalmunknak egyik legfontosabb szociális színterévé vált az iskola. Kortárscsoportok, generációk, családok, intézmények kapcsolódási színtere, ahol az értékközvetítés szerepe kiemelkedő. Tapasztalható, hogy iskolánkat sok esetben a jó értékek mentén szerveződő közösséghez való tartozás érdekében választják. „Az emberi kapcsolat a legfontosabb szükséglet. Az ember nem magányosan él, és ha boldog életet akar élni, akkor a kapcsolatait kell megépítenie, és a kapcsolata szerint kell élnie. Kapcsolat, ez a tudományos kifejezés, lehetne mondani helyette: szeretet. **Kapcsolat** egymással, kapcsolat a természettel, kapcsolat Istennel.” (Andrásfalvy Bertalan) Célom, hogy Atilla Király Gimnázium és Általános Iskola továbbra is megteremtse, illetve tovább fejlessze ezt a teret, ahol a személyiség és közösségfejlesztés kiemelt szerepet tölt be. A tanár, a diák és a szülő a három alappillére a közösségnek, a három szereplő kapcsolatrendszerének minősége az egyik legfontosabb tényező. Intézményünk külső és belső kapcsolatrendszerének minősége meghatározó működésünkben.

„... az ember és természet kapcsolatának mélysége, eredményessége egyrészt a hagyományokban tudássá lett tapasztalatoktól, ismeretektől, másrészt ember és emberek együttműködésétől függ.” (Andrásfalvy Bertalan) A Kárpát-medence kulturális öröksége, olyan rendszerfenntartó ismereteket tartalmaz, melyek segítik a természeti értékeink megóvását, azok átélését. A **természet** és az ember harmonikus kapcsolatát, annak megértését, megismerését továbbra is az egyik legkiemelkedőbb feladatának tartom intézményünkben. Az elért eredmények mellett, jól láthatóak a fejlesztési lehetőségek, amelyek megvalósításra várnak.

A „**művészettel nevelés**” szerepe is meghatározó intézményünkben, fontosnak tartom megkülönböztetni ezt a tevékenységet a művészképzéstől. Iskolánkban az a fontos, hogy az oktató-nevelő munka az egész személyiségre hasson. A „művészettel nevelés” széleskörben elősegíti a tanulói kompetenciák fejlődését. A képzésben elsődleges szerepet játszik a magyar népművészet, de mellette teret kap a modern művészet is. „A művészet a szeretet kifejezése. Kell, szükséges, az élet elengedhetetlen része. Az egyéni életben, a családban, de a nemzetben is. A teremtés öröme olyan érték, amit nem szabad elveszítenünk, különben megbetegszünk. Mi is és a társadalom is [...] A művészet teremtése az egyik legfontosabb emberi élmény, ami megtarthat minket, és egészsé teheti életünket. A művészet közösségeket hoz létre az elmagányosodott emberek között. Az iskolákban is sokkal nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a közösséget teremtő művészeti oktatásra.” (Andrásfalvy Bertalan) Ezen területen szeretném a

kiépült külső kapcsolatrendszerünket megerősíteni, az elért eredmények kimutatását, pontos meghatározását, és a „művészettel nevelés” módszertani, oktatásszervezési igényeit biztosítani.

Az általános iskola vezetőségének kezdeményezésére elindult egy új program, az „Aktív Iskola”, melynek célja a minőségi diák**sport** és a minőségi testnevelés kialakítása, az egészséges életmódot támogató környezet megteremtése. Fontosnak tartom, hogy minél szélesebb körben megvalósuljanak ezek az alapvetések az intézményünkben.

A „hagyományos **népi gyermekjátékok** a régmúlt kort, őseink életmódját, szokásait, hitvilágát és nyelvezetét őrzik.” (Hintalan László) Az egészséges életmód fenntartásán, fejlesztésén túl, kulturális örökségünkkel kerülünk kapcsolatba.

Intézményünk folyamatosan elkötelezett az új **módszertani**, tanulászervezési eljárások bevezetésében, használatában. Két fő területet szeretnék kiemelni: projektoktatás és a tantárgytömbösítés. A projektoktatás több szempontból modellezi a valós munkahelyi vagy családi élethelyzeteket, lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulmányok során felhalmozott ismereteket alkalmazza a résztvevő, valamint azokat a munkafolyamat során újjal egészítse ki. A meglévő tapasztalatok alapján a tantárgytömbösített rendszer projektoktatással való alkalmazása az iskolaeredményességet növelheti, azonban az eredményességhez az egyéni teljesítmények mellett a szociális fejlődést is figyelembe kell venni. Jelenjen meg értékékként, eredményként az is, hogy adott intézményben tanuló diákok, milyen érzelmi fejlődésen mentek keresztül, mennyire tudtak adottságaikhoz mérten a közösség aktív részeseivé válni, mennyire tudtak segíteni másokon, mennyiben segítette az iskola őket az önismeretben és, hogy mennyire érezték jól magukat a tanulási folyamatban.

Az Attila Király Gimnázium és Általános Iskola az Abán működő köznevelési intézményekkel (óvoda, művészeti iskola) együtt egy **komplex oktatási rendszert** alkot a 3. életévtől a 18. életévig. Az elmúlt 2-3 évtized alatt ez a rendszer folyamatosan fejlődött, rendkívül innovatív elképzelésekkel. Ebben a rendszerben intézményünknek kulcs szerepe van, a fejlődést, az együttműködést folytatni, fejleszteni kell a kiépített mintaértékű oktató-nevelő munka megőrzésével, az abai köznevelési intézményekben felnevelkedő gyermekek, fiatalok érdekében.

Józsa Balázs

Főigazgató

Gimnáziumot alapító igazgató gondolatai:

A jövő és a múlt a jelenben teremődik. Ebben létezni csodás dolog, mert ekkor megszűnik az idő, a gond, az aggodás és mindenféle szorongás és fájdalom. Az elmélyült és szívvel végzett bármilyen cselekvés közben az időtlenség állapotában, együtt van a múlt és a jövő. Valójában mindenki számára csak a most létezik. Tehát, arra keresem a válaszokat, hogy mit jelent nekünk, nekem, embernek jelen lenni?

A körülöttünk és bennünk élő természet is folyton jelen van. Másként nem tudnánk létezni. Levegőt venni nem lehet sem a múltban, sem a jövőben, csak most. Ez alapvető természeti rend.

A Természet életműködése három alappillérre épül: a szimbiózisra; az egyedi jellegzetességek megőrzésére és a valós, az Életet meghatározó, ok-okozati törvényekre.

A **szimbiózis** olyan együttélést feltételez, ahol az életközösségben lévők mindegyike kiegészíti, támogatja a másikat. Képesek a harmonikus egyensúlyban lenni. Tanulók, tanárok és szülők.

Ez a harmónia feltételezi **az egyedi jellegzetességek** megőrzését, és az egyén folyamatos fejlődését, az életközösség (iskola) életerejének emelkedését, a harmónia kiteljesedését.

Ennek a fejlődésnek szigorú, az Élet által meghatározott szabályai vannak, mely szabályokat a **valós ok-okozati természeti törvények** határoznak meg. Ezek a természeti törvények nem ismerik a „ha” fogalmát, nem keresnek sem kérdéseket, sem válaszokat, hanem megnyilvánulnak a maguk teljességében. Létezik, vagy nem létezik. Az utóbbinak a „nem létezik”-nek nincs számunkra értelme, ezért a legfőbb kérdés az Élet és a Létezés. Élni és létezni nem lehet a múltban és nem lehet a jövőben csak a Most-ban a Jelenben.

A programunkban megfogalmazott három elgondolás számomra egységet jelent. Az intézmény az iskola adja a keretet, mint kenyérnek a kelesztő, vagy majd a kemence. Ebbe a kelesztőbe kerülnek bele az Életfa, az Aktív Iskola és az Életiskola programok.

Most az összerakás és gyúrás időszakát éljük, majd következik a kelesztés és végül a sütés. A folyamat végén a kenyér, más szóval az élet születik meg. Az élő iskola.

Mindegyik összetevőnek fontos szerepe van, egyikük sem nélkülözhető. A jó kenyérből nem hiányozhat sem a kiváló minőségű liszt, só, élesztő, zsiradék vagy a tiszta víz sem.

Ami ma születik, az holnapra már a múlté, a biztos állandó csak a változás! Ez a program is ilyen, folytonosan változó és formálódó. Egyszerre megfogható és megfoghatatlan. Élő.

Szilasy György

főigazgató

6. Az iskola nevelési programja

Törvényi háttér

- 20/2012 EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 229/2012. (VIII. 28) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról,
- 401/2023 (VIII.30.) Korm. rendelet a 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

6.1. *A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai*

Bevezető gondolatok:

„Nem az ősoket kell követni, hanem azt, amit az ősök követtek.”

Abán az elmúlt évtizedekben a nevelés-oktatás terén új irányok indultak el: az Életiskola, az Aktív Iskola és az Életfa programok.

6.1.1. *„Életiskola Program”*

Társadalmi időszerűsége a következőkben fogalmazható meg:

A Természet és az Ember harmonikus egységére épít. Nem tartható fent tovább a tudomány és a művészet pár száz év alatt kialakult merev szétválasztása, így az erre épülő iskolai reál és humán tárgyak rendszere sem. A jövő a holisztikus szemléleté. Csak az erre épülő régi-új tudás lehet alapja élő környezetünk megóvásának, az emberiségre nehezedő ökológiai katasztrófák elkerülésének.

Biztosabb megélhetést, alkalmazható tudást nyújt. A jelenlegi iskolarendszer elvégzése egyre kevésbé biztosít megélhetést, mert a fogyasztói társadalom alapszemléletéből eredő válsága miatt még a diplomás állásnélküliek száma is egyre nő. Az Életiskola oktatási forma a legalapvetőbb ismeretek megszerzését állítja a középpontba, amely nem avulhat el, és amelyre egyre nagyobb igény mutatkozik már napjainkban is. A fiúk és lányok által elsajátítandó tudás eredménye egy anyagszerúségében szerény, de szellemiségében a legegységesebb értékeket is tartalmazó életforma kialakítása lehet, talán állás nélkül, de nem munka nélkül.

Biztosítja az átjárhatóságot más oktatási rendszerekbe. Az Életiskola nem úgy kíván többet adni a tanuló-közösségnek, hogy lényegesen más ismereteket közvetítene, hanem elsősorban úgy, hogy az ismeretek összefüggéseire, egységére fekteti a hangsúlyt, egy életigenlő jövőképebe ágyazva mindent.

Az egész életközösséget érintő élet-program. Az Életiskola több mint pedagógiai program, élet és iskola, amelyet a mindennapok írnak egybe. Tananyagká válik a földművelés, a mesterségek, az orvoslás, a jog, a pénzgazdálkodás stb., a különböző életterületekből mindaz az ismeret – de csakis azok-, amit az iskola magába tud fogadni. Ami nem kerül be a tananyagba, azt más keretek között szerezhetik meg, ismerhetik el hivatalosan a diákok, tanítók, szülők (nyelvvizsgák, tanfolyamok, szakmai kamarák képzései, közösségi megbecsülés stb.), de ebben is segíti őket az Életiskola.

Támogatja a szülőföldön maradáást és a visszatelepedést. Ez a tudásforma elsősorban az élő környezetre és a helyi hagyományokra, gazdálkodási módokra épít, és csak másodsorban általános érvényű, horizontális ismerettartalmakra. A modern közgazdaságtan is a világvárosokból való visszatelepülésben, közösségekhez való kötődésben látja egyedül az emberiség jövőjének biztosítását.

Az Életiskola Program fő jellemzői:

TÉR: A tanterem- központúság egészüljön ki a gyerek mindennapjainak összes életterével (műhelyek, udvar, utca, játszótér, erdő, mező stb.) az odaillo tevékenységek szerint.

IDŐ: Az iskola-idő óráit kitágítva az Életiskola-rendszer a nap 24 órájában, a hét összes napjában, az esztendő 12 hónapjában gondolkodik, sőt a szülők-felnöttek életének bekapcsolódásával az élethosszig való tanulás” új világprogramjához is szervesen kötődik.

KONKRÉT ÉS ÁLTALÁNOS: A világ (a tananyag) könyvekből történő megismerését egészítsék ki (előzzék meg) a valóságban, elsődleges forrásból szerzett élmények, adatok.

KÖZÖSSÉG ÉS EGYÉN: Az egyéni tanulás-életút (egyéni felelés, osztályzás, bizonyítvány, diploma, fizetés, adókártya, nyugdíj) egészüljön ki a közösségi lét formáival.

CSELEKVÉS ÉS ÜLÉS: Az osztályteremben zajló, tanórához, üléshez kötött ismeretszerzés egészüljön ki cselekvés közben szerzett tudás alkalmával.

NEMISÉG ÉS EMANCIPÁCIÓ: A fiú-lány jellegtől független, uniszex, „tudományos” tananyag nyisson a gyermek nemi arculatát kibontó, az életben nélkülözhetetlen férfi-női, apai-anyai szerepekre is felkészítő ismeretegységek, cselekvési formák felé.

KÜLÖNBÖZŐ KORÚAK ÉS EGYKORÚAK: A jelenlegi osztályszerkezet – mely egykorú gyerekek együttlétét jelenti-, ki kell, hogy egészüljön különböző korúak közös tevékenységeivel.

SZÜLŐ, MESTER, TANÁR: A „csak pedagógus diplomával rendelkező tanár taníthat gyereket” szigorú törvényi előírása egészüljön ki az „az tanít, aki tud” elv gyakorlatával, ahol mesterek, szülők adhatják át tudásukat a fiúknak és lányoknak, sőt ahol ők is taníthatják egymást.”

/Hintalan László János: Életiskola/

Az Abán **működő Atilla Király Gimnáziumban**, olyan nevelési-oktatási rendszert valósítottunk meg, amely a következő **alappillérekre épül:**

A gimnázium legmeghatározóbb **értékrendje a magyar népi erkölcs és szokásjog.**

Az iskolánk pedagógiai programjában biztosítja az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését.

Felekezettől függetlenül, de **a régi magyar erkölcsrend és hagyomány alapjaira** fűzzük fel nevelési munkánkat.

Saját **műveltségünk** megismerése.

Csak ilyen módon lelhetjük meg helyünket és feladatunkat a világban. Nagyon fontosnak tartjuk **a magyarságismeretet, hagyományainkat, saját forrásainkból való táplálkozást.**

Ehhez szükséges, hogy értékeinkkel, magyar értékrendünkkel tisztában legyünk.

A falubeli **szokások, hagyományok**, szellemi és tárgyi értékeink, szűkebb környezetünk élővilágának, szerves gazdálkodásának megismerése, **megélése**, szeretete segíti az **éltető** gyökerekhez való **kötődésünket**.

A **természet tiszteletére** nevelés.

A mai ember egyre inkább **elszakad a Természettől**, kívülről/felülről szemléli azt, s ezzel sok kárt és pusztítást idéz elő, amelynek következményei beláthatatlanok.

A mai ember gyakran az éltető élet-energiától fosztja meg magát.

Munkánkkal segíteni szeretnénk a **természet megértését, óvását és gyógyítását.**

Az Gimnázium **szervesen** nő ki a **Sárvíz térségből**. Jelenleg alig találunk Magyarországon **vidéki, kis létszámú családias gimnáziumot**, mely igazi falusi környezetben tevékenykedik.

Számunkra éppen ez a legnagyobb **kincs**, mert tudatosan **nem a tömegképzés** felé indultunk el, hanem a **gyermekközpontú, testet – lelket - szellemet** erősítő nevelés irányába. Diákjaink számára biztosítjuk az egész napos hasznos foglalkoztatást.

Hangsúlyt helyezünk a **vidéki ember életét** meghatározó gazdálkodásra, a növénytermesztésre és az állattartásra, amely része a szerves műveltségünknek. A **munkavégzés, a felelősségtudat a gondozás és gondoskodás** napi gyakorlata harmonikusan illeszkedik a kamaszok tapasztalati igényeihez.

A tudás nem öncél, hanem hasznos ismeret, hogy ki-ki a dolgát találja meg a teremtett Világban. A közösséget erősítik, amely kalákában és életformában a **„közösség az első és a legfőbb személy”**.

Mindez, ma már csak a vidéki, még **természetes tájban, családi környezetben valósítható meg**, ahol **erős helyi közösség segíti** a pedagógus csapat tevékenységét.

A **segítő helyi közösség sajátja a Gimnázium**, amely **ezer szállal kötődik** minden értékhez, ami itt megtalálható: **a népszokásokhoz, a mesterségekhez, az ünnepekhez** és a mindennapi élethez.

A magyar műveltségre épülő tudást módszerként alkalmazzuk az iskola működési rendjének kialakításában, az ismeretszerzés folyamatában.

Az elmúlt években nagyon sok segítséget kaptunk szakemberektől, szülőktől a diákoktól. Nagy lendületet jelentett számunkra az **Életiskola program megismerése, majd alkalmazása**.

Az **Életiskola** programban megfogalmazott elméleti elképzeléseket a társintézményekkel, óvodával, művészeti alapiskolával összefogva – tapasztalatcsere, egymás tevékenységeit segítő, összekapcsoló programokon keresztül - elkezdtük alkalmazni az oktatás-nevelési gyakorlatunkban. Ezt a program egyik kidolgozója figyelemmel kísérte és már több éve méri a megvalósulási mértéket, amit dokumentáltunk is.

Az **Életiskola program** és az ide vonatkozó **törvények** kereteihez, elképzeléseihez igazodva szerveztük meg a Gimnázium működését.

6.1.2. Aktív Iskola Program

Az elmúlt évek alatt többször módosított tantervek, új tankönyvek bevezetése és módszertani sokszínűség jellemzi a nevelést, oktatást, mégis a tanulók között rohamosan növekszik azok száma, akik a tantárgyi követelményeket csak alacsony szinten tudják teljesíteni, és ismereteiket nem tudják alkalmazni a mindennapi életben.

A rendszeres testmozgás mindenki számára egészségnyereséggel jár nemtől, életkortól, testalkattól függetlenül. A rendszeres testmozgás eredménye lehetnek azonnaliak és hosszútávúak. Az azonnali hatások egy mérsékelt vagy erőteljes intenzitású mozgás után a javuló gondolkodási és kognitív képességek, illetve a csökkenő szorongás. Tehát e program nemcsak a gyermekek egészsége szempontjából fontos, hanem az iskolai tanulmányi teljesítményt is növeli. Ezért iskolánk arra törekszik, hogy minél többen, minél gyakrabban többféle testmozgást végezzenek.

A program tanítási-nevelési módszere szerteágazó: a tanulói motiváció erősítése, a tanórai differenciálás, a tanulás tanítása, a kommunikációs, a szocializációs készségek, a képességek erősítése, a problémamegoldó gondolkodás és az együttműködési készség fejlesztése, az önállóságra nevelés, a csoportmunka, a tolerancia az eltérő szociokulturális közegből érkezettek iránt, a gyakorlatorientált oktatás és az alapkészségek kialakítása. Diákjainkat a testnevelés órákon kívül is arra ösztönözzük, hogy sokat mozogjanak tanítás előtt, az egyes tanórákon és a tanórai szünetekben vagy a délután folyamán. Az eddigieknél több és változatosabb mozgás- és sportolási lehetőséget biztosítunk, törekedve arra is, hogy a külső partnerek is segítsék munkánkat.

Az Aktív Iskola program alapvető célja, hogy olyan támogató környezet formálódjon az iskolában, amely arra törekszik, hogy minden tanuló elérje az optimális fizikai és mentális

fejlődéséhez és jólétéhez szükséges, életkorának megfelelő mennyiségű és minőségű testmozgást.

Aktív Iskolaként az alábbi 5 területen valósítunk meg különféle mozgást ösztönző programokat, tevékenységeket:

- Minőségi diáksport
- Minőségi testnevelés
- Mozgásra ösztönző környezet
- Partnerség és kommunikáció
- Tanulói bevonódás

Az Aktív Iskola programban való részvétel folyamatos fejlődési lehetőséget biztosít iskolánk számára, amihez különböző mozgásra ösztönző feltételeknek kell megfelelnünk. A feltételeknek való megfelelést a Magyar Diáksport Szövetség szakemberei támogatják és értékelik. Az értékelés során az iskolánk az 5 fő területen szerezhethet minősítéseket.

Célunk, hogy évről évre magasabb szintre jussunk az Aktív Iskola minősítési rendszerében, melynek köszönhetően még ösztönzőbb környezetet tudjunk kialakítani diákjaink számára.

Hiszünk benne, hogy Aktív Iskolaként segíteni fogjuk az egészségtudatos, mozgásban gazdag életvezetés kialakítását az iskolai közösségben.

Logikai Táblajátékok- Sakk Program

Az iskolában bevezetett logikai és táblajátékok és a sakkfoglalkozások fő célkitűzései között szerepel a gyerekek értelmi képességének fejlesztése, a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése, a társas élet erősítése, a rendszeres megmérettetés, a versenyzés és a hagyományápolás. Az emberiség legnagyobb szellemi alkotásai közé tartoznak a táblajátékok és a sakk. Szűkebb értelemben valamilyen téglalap vagy négyzet, esetleg hatszög alakú mezőkre vagy pontokra felosztott játéktéren, táblán korongokkal, golyókkal vagy bábukkal játszott játékok. Tágabb értelemben idesorolhatóak a dominók, a különböző geometriai formákat felhasználó tologató játékok is, mint amilyen a pentominó vagy a tangram táblajátékok. A palettát színesítik a kártyajátékok, a keresztrejtvények, a sík- és térbeli kirakó játékok, a dobókockás játékok és a logikai rejtvények is.

A tanulók a sakkon, táblajátékon keresztül képessé válnak a pontos, kitartó, fegyelmezett munkára, törekednek az önellenőrzésre és képesek lesznek várható eredmények becslésére.

Az intellektuális képességek fejlesztése mellett a nevelési célok között szerepel a különböző viselkedésformák kialakítása, pl. a nyerő és vesztes helyzetek, a kitartás, az elszántság, a célorientáltság, a merészség, a kockázatvállalás, a megfontoltság, a határozottság, a felelősségvállalás, és a szabályok betartása. Ide soroljuk a kudarcátűrés, a türelem, a kapcsolatteremtés, az empátia, az együttműködés, az udvariasság, a fegyelmezettség, a

rendszeret és nem utolsó sorban a sikerorientáltság, a talpraesettség fejlesztését is. A logikai játékok jól használhatóak a konfliktushelyzet kezelésénél is.

A táblajáték alkalmazásának egyik nagy hozadéka a csapatmunkára való alkalmasság kifejlesztése, amelyben elsősorban a kommunikációs és elemzőkészség kap helyet. A logikai játékokat remekül tudjuk alkalmazni frontális, egyéni, páros és csoportmunkában, személyre szabottan és differenciáltan.

A sakk egyszerre táblajáték és sportág is. Sport, mert olyan szellemi, mentális és fizikai felkészültséget igényel a játékostól, ami miatt sportnak tekinthető.

Nevelési célunk, hogy biztonságos, derűs légkörben, egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük a gyermekeket az életkoruknak legmegfelelőbb eszközzel, a játékkal. Emellett konkrét célunk, hogy az általános iskolai tanulmányaik befejeztével a gyermekek legyenek életkoruknak megfelelően önállóak, magabiztosak, legyenek képesek gondolataikat érthetően közölni, tudjanak a közösség elvárásaihoz megfelelően alkalmazkodni, érzelmeiket szocializált formában kifejezésre juttatni.

Generációk Közötti Párbeszéd Program

A jó közösségi iskola jellemzője az iskola nyitottsága. A nyitottság egyrészt azt jelenti, hogy a szülők aktív szerepet vállalnak az iskola életében, másrészt az intézmény olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyet nem csak a diákok vehetnek igénybe. A Generációk Közötti Párbeszéd Program a fenti törekvéseket valósítja meg. A foglalkozások a gyerekek és a szülők kölcsönös együttműködésén alapulnak.

Fő cél, hogy a gyermek és a felnőtt egymástól tanuljon, kapcsolat alakuljon ki a generációk között, megismerjék egymást, a múltat, és beszéljenek a jövőről. A program célzottan szolgálja a gyermekek és családtagjaik közötti kommunikációt.

Meggyőződésünk, hogy a nyitottság biztosításával ismertebbé és elfogadottabbá válik az intézményünkben folyó nevelési-oktatási munka.

A program legfontosabb eredménye a párbeszéd iskola-tanuló-szülők, családtagok között.

6.1.3. *Életfa program:*

„Ez a szó, „életfa” nagyon sokat jelent. Kapcsolatot a múlttal és a jövővel, utat, ami mélységből a magasságokba visz, élő, élettel teli fát, ami mindig volt, és mindig is lesz majd. Gyökerei a mi gyökereink, ágai pedig az áldott napsugár felé törnek. Azt fejezi ki, hogy sokfelé ágazhat,

sokfelé nyúlhat, de gyökerei ugyanazt a magyar fát táplálják, ágai pedig ugyanahhoz a törzshöz tartoznak.

Az „Életfa program” alapja a magyar népművészet. Célja, hogy hagyományos kultúránk időtálló értékei a XXI. század kihívásainak is megfelelően, a lehető legteljesebben jelenjenek meg a tanítványaink mindennapjaiban.

Mit teszünk az Életfa programban?

Egybefűzzük, összekapcsoljuk az alapfokú művészetoktatási tananyagot a hagyományőrző tevékenységekkel, az évkör adta természetes ritmussal, a hétköznapi és ünnepek lényegének személyes megélésével, a közösen megtapasztalt élmények erejével.

A falusi embert mindig a közösség tartotta meg, és erre a megtartó erőre a jövőben ugyanúgy szüksége van, mint a régebbi időben volt. A falusi lét természetes közege ez, melyből az ember táplálkozhat, töltekezhet. A népi kultúra nem túlhaladott, vagy elavult. Az életet viszi tovább, az élet tiszteletét, óvásának kötelességét.

Hogyan valósul meg az Életfa program?

Célunk, hogy a gyerekek úgy ismerjék meg a hagyományainkat, hogy megélik azt a mindennapokban. Megfigyelik a természet törvényszerűségeit, az esztendő, az élet körforgását, és az erre felfűzött ünnepek és hétköznapi váltakozása között élük meg az iskolai mindennapjainkat és jeles ünnepeinket annak érdekében, hogy egészséges testtel, lélekkel és szellemmel növekedjenek fel. A magyar népművészet kiapadhatatlan kincsesára a tudásnak, a XXI. században is bátran meríthetünk belőle.

Közösségépítő célok természetesen csak közös jó szándékkal valósulhatnak meg.

Az Életfa programban végző 8. osztályos tanulók megfelelő alapot kapnak ahhoz, hogy az Atilla Király Gimnáziumban eredményesen folytathassák tanulmányaikat sikeres felvételi vizsga esetén.

Olyan iskolát képzeltünk el magunknak, ahol az a tudás és tapasztalat, ami évszázadok óta a miénk, beépül a gyerekek életébe, segítve őket abban, hogy általa rendezzék önmagukat és környezetüket is.

6.2. Az Atilla Király Gimnázium működése

Bevezetés:

Az intézmények közötti szorosabb szakmai együttműködésre törekszünk, ezt szolgálja az áttanítások rendszere.

Olyan intézményt hoztunk létre, amely sikeresen oldotta meg az alábbi célkitűzéseinket:

- sikerült a tanulóinkban jelentősen csökkentenünk a szorongásaikat és félelmeiket;
- erősödött az önbizalmuk és önismeretük;
- képesek a belső motivációra az ismeretszerzés folyamatában;
- nyugodt, családi légkör uralkodik az intézményben;
- a mindennapokban megvalósul a szolidaritás és a tolerancia, legyen az a játék, a tanulás, vagy más területek;
- az Életről a maga Teljességében képesek gondolkodni;
- önálló tárgyi és szellemi alkotásokat hoznak létre;
- jelentősen javult a problémamegoldó képességük;
- iskolánk erőszakmentes.

Intézményünk **négy évfolyamra tagolódik**, amely négy általános gimnáziumi évből áll.

A „második hetes” 14 éves kori változások feldolgozását kívánjuk megkönnyíteni, segíteni, pozitívan megélni, hiszen: „a serdülőkori élmények alapja annak a változásnak az átélése, amely a gyermekkorhoz viszonyítva jelentkezik a fejlődő ember életében. A változás kétirányú: testi és lelki, a **második születésnek** is nevezik. Az új, ami megszületik: az én, a „saját külön” világ, amelynek felfedezése elválasztja a serdülőt addigi életétől.” / Magyar Református Presbiteri Szövetség/

A kilencedik évfolyamról

A gimnázium kilencedik évfolyammal indul, amelynek feladata, hogy a nyolcadik osztályból érkező tanulóinkat kimozdítsa a **külső kényszer** hatására történő ismeretszerzésből és kialakítsa a **belső motiváltságot**.

Ez az időszak segíti a tanulókat, hogy megszabaduljanak az évek alatt kialakult szorongásaiktól és félelmeiktől. Arra törekszünk, hogy a passzív befogadás helyett a beszélgetések, viták, érvelések, vagy éppen az elmélyülés során teret adjunk a bennünk élő gondolatok, felismerések megszületésének. Közös keressük a felvetett kérdésekre a válaszokat, a megoldásokat, amelyek száma akár annyi is lehet, ahányan vagyunk.

Az alá-és fölé rendelt kapcsolati viszony mellett így megjelenik a mellérendelő, partneri viszony is.

A tananyag központúság helyett az EMBER-t, az ÉLET-et állítjuk a figyelem középpontjába.

Kiemelt feladat az ismeretek elméleti és gyakorlati alkalmazása, a közvetlen tapasztalás, az alkotó tevékenységek végzése, az évköri ünnepek megélése, a kézműves foglalkozások a néptánc. A tanév során gyakran élünk a projekt-módszeres lehetőségekkel – lehetőségekünk nyílik a műveltségi területek összekapcsolódására.

A tanulók értékelése igazodik az élethez, nem feltétlenül számokkal kifejezett mérésre támaszkodunk, hanem azt vizsgáljuk, hogy sikerült-e az együttes élmény közegét megteremteni, ahol mindenki azt érezheti, hogy köze van ahhoz, amit csinál, ezért szívesen fektet energiát a tevékenységébe, ily módon elkezdünk a belső mércénk szerint dolgozni. Alkalmazzuk az **egyéni elbírálás, értékelés** egyéb lehetőségeit is, mint a tanári elbeszélgetés, az önmagához képest történt változások mérését, és az önértékelést.

A tantárgyak úgy vannak csoportosítva az órarendünkben, hogy a szellemi, a fizikai a lelki harmóniát fenntartsuk. Fontos, hogy a látás, a hallás (érzékszervi) és a mozgás (fizikai) aktívan legyenek bevonva az ismeretszerzés és tanulás folyamatába, mert ennek hiányában sérül a belső gondolkodás képessége, az érzékszervek tompa, passzív állapotba kerülhetnek.

Az éves tantárgytömbös tanulásról

Az éves tantárgytömb egy tanulásszervezési eljárás, amely ~~óraszervezés~~ elősegíti, hogy a tanulók jobban el tudjanak mélyedni a tananyagban, figyelmük, érdeklődésük tartósan egy-egy területre fókuszáljon, illetve lehetővé teszi, hogy több szempont alapján, különböző megközelítésben, változatos eszközökkel és munkaformákkal járjanak körbe, sajátítsanak el egy-egy témakört. Az éves tantárgytömbben szereplő tantárgyak:

- 9. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, történelem, biológia, I. idegen nyelv (angol vagy német), vizuális kultúra
- 10. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, biológia, I. idegen nyelv (angol vagy német), vizuális kultúra
- 11. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, biológia, I. idegen nyelv (angol vagy német), művészetek
- 12. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, I. idegen nyelv (angol vagy német), művészetek

Az éves tantárgytömbben szereplő tantárgyak 35 hétre tervezett óraszámuk közül 70 óra egységesen a tömb keretein belül valósul meg. Az adott, tömbösített héten az első két óra ez a tantárgy, tehát egy héten heti 10 óra, összesen 7 héten keresztül. Így az órarend mellékleteként mindig készül egy éves tömbösített beosztás is, amely tartalmazza, hogy az egyes heteken melyik tantárgy valósul meg tömbösítve. Ez a tömbösített beosztás a tanév rendje alapján készül és ezért nemcsak teljes heteket, hanem tört heteket is tartalmaz, azonban összességében tantárgyanként 70 órára tervezzük. Az adott tantárgy fennmaradó, 70 órát meghaladó óraszámuk, heti rendszerességgel valósul meg. Az órarendszervezésnél ilyenkor is törekszünk arra, hogy két egyforma óra esetén egymás után kerüljenek be az órarendbe. Ez is segíti azt a célt, hogy a diákok jobban el tudjanak mélyülni a tananyagban.

Iskolánkban sokat gondolkodtunk azon, hogy miként tudnánk még hatékonyabbá tenni a nevelési-tanulási folyamatot. Kerestük azokat az elveket és módszereket, amelyek a segítségünkre lehetnek. Áttanulmányoztuk az alternatív iskolák elveit és programjait; olvastuk

a magyar pedagógia klasszikusait: Karácsony Sándor, Németh László, Klebelsberg Kuno és mások írásait.

Megvizsgáltuk, hogy milyen egy átlagos gimnáziumban tanuló diák napirendje, hogyan is működik a gimnáziumi oktatás a mindennapokban?

Megkérdeztünk tanárokat és diákokat is erről, és azt tapasztaltuk, hogy jelentős gondot jelent a napi tantárgyi információ tömeg, a sok tantárgyra való felkészülés és megfelelés.

Sok esetben nincs lehetőség az adott tárgyban az elmélyülésre, az egyéni problémák, vagy felvetések megvitatására, a tananyag összefüggéseinek megértésére sem.

Az ismeretszerzés, a tanulók jelentős hányadának, kudarc élményként jelenik meg, amely egyre komolyabb sérülést jelent az érzelmi intelligencia számára. A tanulást külső kényszerként élik meg így rohamosan gyengül a belső gondolkodásuk, amely nélkül az ismeretszerzési folyamat egyre felszínesebbé válik.

Mindezek enyhítésére a „**csöpögtetett**” ismeretszerzés helyébe **éves tantárgytömbös tanulási módszert vezettük be**, természetesen a tantervi követelmények és a törvényes keretek betartásával, azért hogy megpróbáljuk feloldani a tantárgyi szétdaraboltságból fakadó hátrányokat.

Nagy gondot fordítunk a már tanult tantárgyak szintfenntartására, és az érettségire való felkészítésre.

Összegezve a következő előnyökre építünk:

- „Tanulj, hogy taníthass” elv érvényesülése;
- Tanulópárok létrejötte;
- A tananyag elsajátításának egyénre szabhatósága, rugalmassága;
- A különböző képességű diákok tehetséggondozása;
- A tanár és diák közötti kooperatív együttműködés erősítése;
- A tanár személyiségének életszerű megjelenése;
- A kiscsoportos foglalkozások alkalmazása;
- A tantárgyak intenzív tanulása, tananyag megszakítás nélküli tanulása, az összefüggésekben való elmélyülés lehetősége;
- Színesebb, változatosabb pedagógiai-nevelési módszerek alkalmazása;
- A tanulás életterének kibővíthetősége;
- A csoportos foglalkozások mellett megmarad az osztályközösségi forma is.

Tárgyi infrastrukturális feltételek:

Az Atilla Király Gimnázium 8127. Aba, Kisfaludy utca 12/c cím alatt található egy közel 2,2 hektáros zöld területen, két tornácós iskolaépülettel. A nagy iskolakert, az „Aranymalinkó Ökokert” elsősorban környezeti és egészségre nevelés mintaértékű helyszíne, mellette a mindennapos testnevelés számára is alkalmas terület, a kertben található egy műfüves

sportpálya is. A szabadtéren továbbra található még egy kemence, egy osztály befogadására alkalmas fűzfakupola és egy íjaspálya is. Az iskola gondozásában áll két nemezsátor (jurta), melyek különleges elemei az oktatásnak. A területen folyamatban van egy tanösvény kiépítése, melynek több oktatást segítő eleme található meg.

A két épületben 4 tanterem és 2 kisterem helyezkedik el, ezekben folyik az oktató-nevelő munka a gimnáziumi osztályok számára.

6.3. Az Atilla Király Gimnázium és Általános Iskola Aba Sámuel Általános Iskolájának működése:

Az általános iskolai oktatás két helyszínen (Szent István király tér 7., valamint Béke tér 1/a.) és három iskolaépületben folyik. Intézményünkben 8 évfolyamon, 16 tanulócsoporthoz folyik a tanítás. Minden osztálynak külön tanterme van. Az utóbbi pár évben mindkét helyszínen különböző pályázatokból korszerűsítették az iskolaépületet, játszóteret. A Béke téren a művészeti irányultságú osztályok diákjai tanulnak az Abai Életfa Program alapján.

A város külterületéről (Bodakajtor, Belsőbáránd) a diákokat iskolabusz szállítja.

A tantestületünk tagjai végzettségüket tekintve egyetemi és főiskolai végzettségűek.

Az iskolai munkát két pedagógiai asszisztens és egy iskolatitkár segíti.

IKT-s eszközök közül 12 digitális tábla, 40 tablet, 148 tanulói laptop, 16 számítógéppel géppel felszerelt nyelvi labor, valamint egy számítástechnika terem (összesen 33 számítógéppel) segíti a korszerű oktatást.

A tagiskolában két nagy munkaközösség (alsós, felsős) működik, mely havonta tart megbeszéléseket. A két munkaközösség-vezető az iskola vezetésével hetente megbeszéli az aktuális teendőket. Ezen kívül szaktárgyi (humán, matematika, ÖKO-természettudományi, testnevelés) munkacsoportok is dolgoznak.

Nevelőtestületi értekezletet havonta egyszer, fogadóórát kéthavonta tartunk az iskolában.

A mindennapos testnevelés bevezetése után művészeti irányultságú és napközti otthonos osztályokat indítunk.

Iskolánk széles kapcsolati rendszerrel rendelkezik. Az eredményes működés feltétele a korrekt kapcsolat kialakítása ezekkel az intézményekkel és szervezetekkel.

A Szülői Munkaközösség fontos feladata, hogy a szülők széles körének aktivitására támaszkodhassunk. Segítségünkkel minden évben bált szerveznek a szülők, melynek bevételét a diákokra fordítjuk.

A helyi egyesületekkel, intézményekkel, civil szervezetekkel és a helyi lakosokkal szorosan együttműködünk, hiszen sok segítséget tudnak nyújtani a programjaink megvalósításában.

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése
- egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása
- a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése
- a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén.
- tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása
- az anyanyelv helyes használata szóban és írásban és a kommunikációs képességek fejlesztése
- tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozással, a rendszeres mozgás egészségét befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával
- az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóknál
- a diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása

Az Aba Sámuel Tagiskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban a következő pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

Az iskolában olyan légkört kell teremteni, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben kell tartani,
- a gyerekeket be kell vonni saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe kell venni,
- a diákok előre megismerik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudják, mit várnak el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskolai életben szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakulására kell törekedni: tanuló és tanuló, tanuló és nevelő, szülő és nevelő, nevelő és nevelő között.

Az iskolában a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alpműveltséget nyújt,
- az iskola olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, hagyományokra, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közvetít, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- fontosnak tartja, hogy a tanulók elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- fontos a tanulási kompetenciák fejlesztése,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a tanulóknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- meg kell ismertetni a diákokkal a nemzeti kultúra és történelem eseményeit, kiemelkedő személyiségeit és hagyományait, hogy mindezek megbecsülése révén fokozódjon a gyermekekben a hazáért, a szülőföld iránti szeretet.

Az iskola folyamatosan részt kíván venni a lakóhely életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- lehetőséget teremtünk, hogy az iskola életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint az érdeklődők (nyíltnapok, közös rendezvények, iskolai honlap működtetése),
- ápoljuk és bővítjük a kapcsolatokat a társintézményekkel,
- az eddigi hagyományokhoz híven – továbbra is részt veszünk a különböző helyi programokban

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok az általános iskolában

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Áthatja az iskolai élet minden területét, nem köthető sem műveltségi területhez, sem tantárgyhoz.

Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden diák életkorának, fejlettségének megfelelő nevelést-oktatást kapjon.

Alkalmak, módszerek

- tábor (A táborok abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
- kirándulás (A kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
- osztályrendezvény
- iskolai rendezvény
- ünnepség

- színházlátogatás
- osztályfőnöki és szaktárgyi órák
- családlátogatások
- folyosói és utcai találkozások
- sportrendezvény
- tervezett találkozó
- megfigyelés
- vizsgálat
- mérés
- beszélgetés (szülő, volt iskola, barátok, osztálytársak)
- konzultáció (tanító kollégák, orvos stb.)
- egyéni fejlesztő program kidolgozása
- témahetek, témanapok
- Szüreti-projekt
- ESSD
- Aktív közlekedés hete
- Merj életet menteni!
- Kódold át az éjszakát!
- Diáksportnap
- Aba Sámuel Nap
- HAPPY- hét
- Pénz7
- Digitális témahét
- Fenntarthatósági témahét
- Pályaorientációs nap
- Ballagás

A tanulók erkölcsi nevelése

A köznevelési intézmény feladata az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Az értékek továbbadása, megfelelő magatartásminták kidolgozása a pedagógus feladata. A pedagógus megjelenésével, személyiségével, intelligenciájával is nevel.

A tanulók értelmi nevelése

Az iskola fontos feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges kompetenciák, képességek kialakítása, fejlesztése. Ez kiegészül tágabb értelemben az egész személyiség fejlesztésével.

Elengedhetetlen a különböző szaktárgyi témák iránt érdeklődés felkeltése, a tanulás tanítása. A nevelés részeként szükséges az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása.

Az értelmi nevelés színterei kitágultak, ezért fontos, hogy az online ismeretszerzés technikáját is elsajátítsák tanulóink. A nevelés során figyelembe kell venni a megismerés életkori és egyéni jellemzőit. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Az iskola elősegíti emberi együttélés szabályainak megismertetését. Feladata a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása a közösségi nevelés szerves részét képezi. Tolerancia, empátia, a másság elfogadása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

A cél annak elérése, hogy a tanulók tolerálják a másságot, tartsák tiszteletben mások érzéseit, legyen megfelelő önuralmuk. Fejleszteni szükséges a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartást.

A nevelés célja a tanulóknál az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése.

Olyan légkört kell teremteni, mely munkafegyelmet követel, de biztosítja a derűt, a jókedvet. A megvalósítás módja: a szabad véleménynyilvánítás, az emberi személyiség tisztelete, a szorongástól mentes megnyilatkozás.

A tanulók akaratni nevelése

A nevelési folyamatban fontos feladat az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, szorgalom, céltudatosság, elkötelezettség kialakítása. Tudatosuljon a tanulóknál, hogy eredményt csak kitartó munkával lehet elérni. Reális énképen alapuló önértékelésre, önkontrollra van szükség.

A tanulók nemzeti nevelése

A nevelés fontos területe a haza, a kistérség, a lakóhely múltjának és jelenének megismertetése.

A nemzeti kultúra és a hagyományok megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése alapvető fontosságú. Ettől elválaszthatatlan a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok hagyományainak megbecsülése.

A nemzeti nevelés szerves része a hazaszeretet érzésének kialakítása, amely kiegészül a nemzetközi kapcsolatok, csereüldötések ápolásával.

A tanulók aktív állampolgári létre nevelése

Az aktív állampolgárrá nevelés alapja az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. A nevelés folyamatában fontos az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és a problémák iránt. Ki kell alakítani a tanulók igényét a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése, gazdasági nevelés

Fontos az emberek által a munka világában végzett tevékenység fontosságának tudatosítása.

A tanulók környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek folyamatos gyakoroltatása szükséges.

Az iskolai nevelés alapvető feladata, hogy a tanulók gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességeit fejlessze annak érdekében, hogy a tanulók tudatos fogyasztóvá váljanak.

A tanulók testi nevelése

Az ifjúság testi és lelki egészségének kialakítása folyamatában fontos a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása az iskola célja. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát kell tudatosítani, az egészséges életmód iránti igényt szükséges kialakítani.

A tanulókat fel kell készíteni arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki.

6.4. Az egészségnevelés és környezeti nevelés az Atilla Király Gimnázium és Általános iskolában

6.4.1. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok a gimnáziumban

Fogalmak: ezen dokumentum vonatkozásában

- **egészség:** az egyén testi, lelki és szellemi harmóniájának állapota. Életcéljaink megvalósításának fontos eszköze.
- **egészségfenntartás:** az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.
- **egészségre nevelés:** tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének érdekében.
- **prevenció:** megelőzés. Az **elsődleges megelőzés** a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység. A **másodlagos és harmadlagos megelőzés** a már meglévő betegségnek és hatásainak feltartóztatását vagy lassítását kívánja elérni, vagy a betegség visszatérését akadályozza. Az iskolai egészségre nevelési feladatok meghatározásánál **az elsődleges megelőzésre kell a hangsúlyt fektetni!**

Általános fejlesztési célok:

- a pedagógusok és a tanulók egészséggel kapcsolatos ismereteinek bővítése;

- az oktatási-nevelési tevékenység, egészségfenntartó jellegének erősítése;
  - a mindennapos testedzés, testmozgás megtartása;
  - az iskola-egészségügyi ellátás biztosítása;
  - az egészségre nevelési tevékenység tudatos végrehajtása;
  - az egészségfenntartásban érdekelt személyek együttműködésének összehangolása.
-
- **Az egészségre nevelésben alkalmazható módszerek:**
  - **a társas-érzelmi készségek fejlesztését fokozó beavatkozások:** az érzelmi nevelést előtérbe helyező modell a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségeit nevezi meg az egészségkárobiztosít résztvevői számára a szocializációra, a társas-kommunikációs készségeik sító magatartásformák kialakulásának háttéréként. Ez a módszer lehetőséget fejlesztésre, ha a közösen eltöltött idő alatt felfedezzük saját képességeinket, - bizalomra és támogatásra (ez által ösztönzésre) lelünk környezetünkben – megindul bennünk saját életünk kibontakoztatása, felvirágoztatása a mindennapok során.
  - **kortárshatások az egészségfejlesztésben:** a serdülőkorú fiatalok számára a felnőtteknél (szülő, pedagógus) lényegesen nagyobb véleményformáló hatással van a kortárs. Ezen felismerésen alapulva gimnáziumunkban nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tantárgytömbös oktatás során a mindennapokban, illetve a kiemelt projektnapok és ünnepek alkalmával a különböző generációknak legyen alkalmuk és lehetőségük az együttműködésre, egymás megismerésére, s tapasztalatok átadására is. Az életkori sajátosságok miatt cselekedeteink önkéntelenül is példa értékűek lesznek egymás számára, ahol természetes egyensúlyban működik az oda- és visszahatás a fiatalabb és idősebb diákok (vagy generációk) között. Ez a nyitottság a különböző életkorú tanulóinkban – tapasztalataink szerint, - öngerjesztően is létrehoz egyfajta pozitív felelősségérzetet a közösség iránt. A hatás annál elevenebb lesz, minél nagyobb fokú önrendelkezést és megbecsülést, támogatást éreznek a fiatalabbak az idősebbek részéről. Csodálatosan mintázza ezt a természet is, hiszen „a Kisebb úgy aránylik a Nagyobbbhoz, mint a Nagyobb az Egészhez” /Aranymetszés/.
  - **rizikócsoporthoz megközelítés:** korai szűrés eredményeként feltárt egészségi (nem fertőző betegség) problémákkal, avagy szociális helyzetük szempontjából veszélyeztetettek felmérése, majd a körükben végzett célzott egészségfejlesztő, betegség megelőző tevékenység. Iskolai szinten ez valósul meg az orvosi vélemény alapján könnyített, vagy gyógy testnevelési foglalkozásokon részt vevő diákok esetében (differenciált testi nevelés).
  - **hagyományos felvilágosító tevékenység:** „a Kisebb úgy aránylik a Nagyobbbhoz, mint a Nagyobb az Egészhez” /Aranymetszés/ Mi az Egész? Az Egészség? Pozitív hiteles példák megismerése: bevonható a tágabb környezet, család, faluközösség, de még tágabban értelmezhető kör is. Személyes érintettség, pl. egyik diákunk édesanyja: a Gyermekvállalásról, Szülésről, Szülő-gyermek kapcsolatokról (pl. Egy abortusz-előadás helyett). Felvidéki kirándulás: Nagy Gyuri (Várhosszúrét): tolószékből, féloldali bénulásból is újra lehet kezdeni az Életet, talpra lehet állni, cselekvő, tevékeny lelkesült vállalásokkal őszinte nyitott pozitív életet élni... Életmód: Lóki György solymász tanyája; a szülői körben működő önellátó gazdaságok, ökológiai gazdaságok megismerése; házi készítésű kozmetikumok készítése és élettani hatásaik kipróbálása. A „kibillent helyzetek” felismerése után segítség: az Egyensúlyi helyzet megtapasztalása, (bemutatása), hogy vonzó, választható, átélhető legyen!

- **vidéken egészséges környezetet hoztunk létre, amely megkönnyíti az egészséges és mértékletes életmód kialakítását:** egészséges táplálkozás (sütés a saját kemencénkben); gyógynövények ültetése (a fűszerkertünkben); gyümölcsfák ültetése (lekvárfőzés); konyhakert gondozása, komposztálás és újrahasznosítás gyakorlása.
- **épített környezetünk:** a zárt és nyitott tér; a tájba illő épületeink gazdaságos működtetése; a vidéki élet megjelenítése, közvetlen kapcsolat a természeti renndhez, az évszakok váltakozásához; a fejlesztéseinkben figyelembe vesszük a felmerülő igényeket (csűr és egyéb gazdasági épületek építése). Az iskolaudvar fontos színtere a szabadtéri, mozgásos foglalkozásoknak, pl. íjászat, népi játékok, testnevelés órák jelentős része is itt zajlik. Az iskolai projektnapokban fontos szerepe van az udvarnak. (pl. DÖK rendezvények, bográcsozás, sport stb.)

Feltételek, rendelkezésre álló eszközök:

Személyi (humán) feltételek

Az egészségre nevelési program megvalósításába bevonható, intézményi szinten jelenleg rendelkezésre álló humán erőforrás:

- testnevelés szakos kollégák, az osztályfőnöki munkaközösség vezetői és tagjai,
- Bizonyos témaköröknél az ismeretátadási és prevencióos tevékenység elvégzéséhez szükséges külső szakemberek bevonása is, úgymint
  - iskolaorvos,
  - védőnő,
  - pszichológus,
  - rendvédelmi szervek munkatársai,
  - civil szervezetek szakemberei,
  - adott kérdésekben a tanulók szülei.

Tárgyi feltételek:

Az iskolai egészségre neveléshez szükséges tárgyi feltételek mind műszaki (multimédiás szakterem, projektor stb.), mind prevencióos szakanyagok szintjén (szakkönyvek, szemléltető anyagok, videó kazetták és CD-k) megfelelőek. A megfelelő tér biztosítása a meghitt beszélgetésekhez. Az iskolaudvarban létrehozható közösségi terek kiépítése. A későbbiekben szükségessé váló anyagok a taneszköz fejlesztés évi beszerzéseivel tervezhetőek.

Órakeret:

Az egészségneveléssel kapcsolatos feladatok ellátásához külön órakeretet nem biztosítunk, az egészségnevelés különböző területeit/témáit a biológia, az osztályfőnöki, a testnevelés órák, a projektfoglalkozások, a tanórán kívüli foglalkozások időkerete fedi le.

Az iskolai egészségre nevelés területei:

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek/témáknak az iskola pedagógiai rendszerébe be kell épülnie. Ezen témák a következők:

- az Élet
- a természet és az ember harmonikus együttműködése
- személyiségfejlődés elősegítése, önismeret
- egészséges környezet (tanulási környezet, természethez való viszony)
- az egészséges táplálkozás
- testedzés, mozgás, egészséges testtartás
- testi higiénia
- a betegség és gyógyulást segítő magatartások, elsősegélynyújtás
- személyes biztonság, balesetvédelem (iskola, közlekedés)
- szexuális felvilágosítás, párkapcsolatok, családtervezés, AIDS prevenció
- szenvedélybetegségek (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használat)

Az iskolai egészségre nevelés szinterei:

- az **egészségügyi feladatok** ellátását az iskolaorvos és a körzet szerint illetékes védőnő látják el

Feladataik:

- a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, kötelező szűrővizsgálatok lebonyolítása (általános kötelező szűrővizsgálatok 9. és 11. évfolyam, tüdőszűrés évente)
- sportegészségügyi vizsgálat
- a tanulók elsősegélyben való részesítése
- közreműködés közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- védőnői feladatai az iskolai egészségre nevelésben való részvétel
- **tanórai foglalkozások**
Az egészségre nevelés az iskola minden tanórájában megjelenik!

Kiemelten:

- **biológia tanórák:** az egyes szervek, szervrendszerek működéséhez kapcsolódó ismeretek, szexuális felvilágosítás, elsősegélynyújtás, testi higiénia;
- **osztályfőnöki órák:** párkapcsolat, családtervezés, szexuális felvilágosítás, szenvedélybetegségekkel való foglalkozás;
- **testnevelés órák:** mozgás, helyes testtartás;
- **művészeti foglalkozások;**
- ~~gyógytestnevelés: az iskolai szintű gyógytestnevelési feladatok ellátását külön időkeretben oldjuk meg;~~
- **minden tantárgy vonatkozásában:** a tantárgyhoz kapcsolódó balesetvédelmi rendszabályok ismertetése az adott tantárgy első foglalkozásán történik.

- **tanórán kívüli foglalkozások**

- ismeretterjesztő előadások;
- témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek;
- délutáni szabadidős foglalkozások;
- sportprogramok, szakosztályi és tömegsport rendezvények, baranta;
- kirándulások, túrák, nyári táborok, terepgyakorlatok (A táborok abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra);
- gyakorlati munkák,
- kertművelés.

- **tájékoztató fórumok**

- szülők számára szervezett fórum, tájékoztató (szülők felkészítése);
- szakmai tanácskozások, tanárok felkészítése (ezek helyszíne lehet más intézmény);
- kortárs segítők képzése (tanulók felkészítése).

Egészségfenntartó testmozgás:

A módosított köznevelési törvény jogszabályai alapján fontos feladatunk a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás feltételeinek biztosítása. Ehhez a testnevelés tantárgy órakeretében osztályonként 2 órát biztosítunk, ezen túl a tanrendünkben szereplő népi játék és a néptánc a több ezer éves tapasztalataival is hozzájárul az egészségfenntartó testmozgáshoz. Iskolánk a következő sportolási és versenyzési lehetőségeket biztosítja tanulói számára: kézilabda, labdarúgás (Intézményi Bozsik Program), atlétika... stb.

A szabadidősportokkal is megismerkedhetnek tanulóink.

Az egészségfenntartó testmozgás hatékony megvalósulása érdekében a következő egészségügyi és pedagógiai szempontokat kívánjuk érvényesíteni a sportfoglalkozásokon:

- minden testnevelés órán és sportfoglalkozáson megtörténik a keringési- és légzőszervrendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelés órán a helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna;
- a testnevelési tananyag egészében a test, a lélek és a szellem egységére törekszünk;
- az életkornak és egyéni adottságoknak megfelelő terhelés;
- a testnevelési órák és a sportfoglalkozások örömet és sikerélményt nyújtsanak még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testmozgás-program játékokat is tartalmaz;

Az egészségre neveléssel kapcsolatban megfogalmazott rövid távú céljaink:

- az egészségre nevelésben szerepet vállaló kollégák szakirányú **továbbképzésének** biztosítása lehetőség szerint;
- tanulóinknak biztosítani a kortársképzéseken való részvételt;
- minden tanulónk kapjon korszerű felvilágosító ismereteket a szexualitás és a szenvedélybetegségek témakörében;
- minden olyan prevenciós tevékenység támogatása, amely tanulóink egészségét szolgálja.

Középtávú céljaink:

- **az iskolai egészségfenntartó program teljes körű kiépítése** Intézményi helyzetfelmérés alapján a legfontosabb célok kiválasztása, majd ezek lebontása intézkedési (=cselekvési) tervvé. A program megvalósítását folyamatos ellenőrzés és önértékelés kíséri, ami alapján a terv módosítható.
- az egészséges táplálkozást segítő intézmények létrehozása;
- az egészséges munkavégzéshez szükséges alkotóműhelyek kialakítása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

minél több tanuló legyen képes a saját illetve mások testi épségét, egészségét veszélyeztető állapotot felismerni, szaksegítséget hívni és a hivatásos segélynyújtó helyszínre érkezéséig megfelelően, magas színvonalon elsősegélyben részesíteni az arra rászorulókat.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Az ***elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*** tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, életvitel- és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon védőnő, doktor, vöröskeresztes szervezet, tűzoltók, mentősök bevonásával valósul meg.

6.4.2. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok az általános iskolában

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely lehetőséget teremt, és képessé teszi az embert arra, hogy egyre fokozódóbb kontrollt szerezzen saját egészségi állapota felett, és ezáltal képessé váljon annak javítására, alakítására.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.

A cél: vonzó alternatívákat nyújtani és építeni a diákoknak az egészséges életstratégiák kialakításában.

Ehhez nagyon fontos a megfelelő iskolai mentális légkör kialakítása, melynek tényezői:

- korszerűbb, újszerű megfogalmazások
- döntési képesség (nemet mondani tudás) kialakítása
- felelősség átéreztetése
- a család és iskola kapcsolatának megerősítése – megfelelő közös programokkal
- jó tanár – diák illetve diák-diák közötti viszony kialakítása

Céljaink:

- a rendelkezésre álló eszközeinkkel és kidolgozott módszereinkkel elősegítsük a tanulók, a tantestület és a technikai dolgozók egészségének a védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- iskolánk egészséges környezetet, egészségnevelést és iskolai és munkahelyi egészségügyi szolgáltatásokat biztosítson, minden tanulójának, dolgozójának.
- a tanulók önálló, felnőtt életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.
- Képessé váljanak egészséges életvitelt kialakítani.
- Képessé legyenek a konfliktusokat megoldani.
- Tisztában legyenek a fogyasztóvédelmi és bűnmegelőzési ismeretekkel.
- Alakuljon ki a tanulóknak a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás.
- Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Szerezzenek ismereteket az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.
- Az intézmény működjön együtt a térség és településeinek szakembereivel, kapcsolódjon be a gyermekek egészségnevelését biztosító programjaiba.
- Az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének kiemelt jelentőséget tulajdonítsunk.
- Az iskola pedagógusai és közösségei teret adjanak a társas támogatásnak, a lelki egészségfejlesztésnek és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Törekedjünk arra, hogy segítsük tanítványainkat, a velünk kapcsolatban álló családokat, foglalkoztatottjainkat az egészségük megőrzésében.

Egészségnevelési programunk

Tisztában vagyunk azzal, hogy az egészségi állapotot a genetikai tényezők, a környezeti tényezők, az életmód és az egészségügyi ellátórendszer működése határozza meg. Programunk azokon a területeken, ahol konkrét ráhatásunk van, konkrét feladatokat határoz meg.

- Az iskolát a szocializáció színtereként használjuk.
- Érdemi hatást kívánunk gyakorolni az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra.
- Megragadunk minden iskolai és iskolán kívüli lehetőséget céljaink megvalósítására.
- Felhasználjuk a tantervekben lévő lehetőségeket, a közösségi színtereket, a szabadidős programokat, a családok bevonásával tartott rendezvényeinket az egészségnevelésre.
- Anyagi lehetőségeink függvényében, külső támogatók bevonásával, felnőtt és gyermek közösségeink mozgatásával éves program szerint fejlesztjük, alakítjuk az intézmény fizikai-tárgyi környezetét.
- Változatos kommunikációs formákat felhasználva (osztályfőnöki óra, fogadóóra, kirándulás, rendezvények stb.) bővítjük az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket, és megadjuk az ez irányú tanulási lehetőségeket.

Intézményünk középtávú egészségnevelési programja

A pedagógusok a napi gyakorlatban kezelik és közvetítik a pedagógiai rendszerben foglaltakat. Mutassanak példát saját életvitelükben.

A program megvalósításáért a tagintézmény vezetője felelős.

Az iskola pedagógiai rendszerében az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges elemek:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- személyes krízishelyzetek felismerése, és a kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és technikái
- idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

A tagintézményi környezet, a tárgyi feltételek, az étkezés körülményei feleljenek meg az előírásoknak és a törvényeknek, a biztonsági feltételeknek:

- Osztálytermek berendezése.
- Osztálytermek világítása,
- Étkezés körülményei,
- Élelmezés szakszerűsége,
- Az intézmény környezetének parlagfűtől való mentesítése.

Az osztályfőnökök foglalkozzanak kiemelten a következő témákkal a tanulók életkorának megfelelően:

- egészséges táplálkozás
- szenvedélybetegségek
- családtervezés alapjai
- testi higiénia
- betegség és a gyógyulást segítő magatartás, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat
- környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés) bemutatása
- személyes biztonság, balesetvédelmi rendszabályok megismerése és alkalmazása
- testedzés, a mozgás, a helyes tartás pontossága

Pedagógusok a mindennapi munkában tartásuk szem előtt:

- az osztálytermek szellőztetését
- a termék dekorálását és a hulladék gyűjtését
- minden tanórán a mozgás lehetőségének biztosítását
- leterhelés fokozatosságát
- az ülésrend időnkénti átalakítását
- az egyéni adottságokat (rövidlátás, hallási zavar, gyógyszerhasználat, hiperaktivitás)

Az intézmény technikai dolgozói nagy gondot fordítanak a tisztaságra, a fertőzések elkerülésére, a gondozott környezet kialakítására.

Az egészségnevelési program területei az intézményben:

- Pedagógiai program, helyi tanterv idevonatkozó részei
- Törekvés megfelelő partneri viszony kialakítása
- DADA
- Iskola rendőre
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Iskolaorvos
- Fogorvos
- ÁNTSZ
- Helyi mentőállomás
- Osztályfőnöki tanmenet keretében
- Tantárgyi koncentrációk, diáksportköri foglalkozások
- Rendszeres hulladékgyűjtés,
- A témához kapcsolódó pályázatokban való rendszeres részvétel
- Szaktárgyi órák témafeldolgozása
- Napközis foglalkozások
- Kirándulások, táborok, rendezvények, szabadidős programok, témahetek, témanapok
(A táborok abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra).

Segítő kapcsolatok az egészségfejlesztésben

- Szülők (család)
- Iskolaszék
- Iskolaorvosok és védőnők
- Helyi mentőállomás dolgozói
- Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő
- ÁNTSZ
- Rendvédelmi szervek
- Önkormányzat Hivatala
- Fórum Étterem

Az egészségnevelés színterei:

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere.

Az általános iskoláskorú gyermek iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a pedagógus folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akarataikat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés
- „Egységóra” (a védőnő, iskolaorvos vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök (labdarúgás szakkör, szivacskezilabda szakkör)
- Egészségnevelési akciók (egészségnap, esélynap, Kihívás napja, sportfesztiválok, diáksportnap)
- Nyári táborok Erzsébet-tábor, sporttábor (A táborok abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások

- Rendszeres, egészséges környezetben végzett túrák, kirándulások (A kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)

Mindennapi testedzés megvalósul:

- Testnevelés órákon
- Az iskolai foglalkozásokba beillesztve
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezésével, pályázatok útján (A táborok abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
- Sportversenyek lebonyolításával
- Az iskola sportköre tagja a Diák sportszövetségnek. A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe (térsegi, megyei, diákolimpia).
- Sportfesztiválok szervezésével

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Iskolai étkeztetés

Étkezés

A diákok étkeztetését az önkormányzati fenntartású Fórum étterem látja el. A tanulók az ebédet az étteremben (Fórum étterem, Háromkalász étterem), a tízórait és az uzsonnát a tantermekben fogyasztják el.

Cél: Az egészséges táplálkozás irányelveinek érvényesítése a gyermekek egészségi állapotának javítása érdekében. Minden gyermek számára elérhető legyen elegendő mennyiségű és a fejlődő szervezet igényeinek megfelelő minőségű táplálék.

Feladatok:

- El kell érni, hogy a gyermekek többsége, de leginkább a hátrányos helyzetűek és a veszélyeztetettek igénybe vegyék az iskolai étkeztetést.
- Az egészséges táplálkozás alapelveinek bevezetése az étlaptervezésbe. (Kevesebb zsír-, állati zsír-, koleszterin, sótartalom, bőséges zöldség, gyümölcs.)
- Az ebédlőben biztosítani kell a kulturált étkezés feltételeit. Az étkezés során meg kell követelni a kés, villa helyes használatát, fegyelmezett viselkedést.
- Figyelmet kell fordítani a tízórai, uzsonna, tálalására, csomagolására.
- Az osztályban történő étkezés során meg kell követelni a szalvéta használatát.
- El kell érni, hogy a gyermekek számára természetessé váljon az étkezések előtti kézmosás.

- Elegendő időt kell biztosítani a nyugodt étkezésre.

Mindennapos testmozgás

Cél: A gyermekek egészséges testi–lelki fejlődésének elősegítése, személyiségfejlesztő hatásainak érvényesülése a testmozgás eszközeivel.

Aktív Iskola Program

Feladatok:

- A mozgás váljon a gyermekek életelemévé.
- Minden gyermek minden nap vegyen részt testmozgás-programban.
- Minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon történjék meg a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése.
- Minden testnevelési órán szerepeljen gimnasztika, benne a helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna.
- A testnevelési anyag egészében érvényesüljön a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire.
- Minden testnevelési óra és egyéb testmozgású alkalom jelentsen örömet és sikerélményt még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Minden gyereknek minden nap biztosítsuk a mozgás lehetőségét.
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna.
- A testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesüljenek a teljes testmozgás programban.
- A testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is tanítson meg.
- A testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

Szervezett sportprogramok :

- Labdarúgószakkör
- Szivacskezilabda szakkör
- Aktív szünet
- Úszásoktatás szervezése.

Felelősök: testnevelő tanárok, az iskola pedagógusai.

Lelki egészség védelme – személyiségfejlődés

Cél: A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az egészségük védelme érdekében. Ismerjék fel azt, hogy összefüggés van az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között.

Feladatok:

- Alakuljon ki a diákokban az önmagukkal szembeni felelősség. Ismerjék fel, miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése, s lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák.

- Helyesen értelmezzék azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteiken, választásaikon, személyközi kapcsolataik minőségén is múlik.
- Ismerjék meg az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulásának feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- Kapjanak támpontokat, értelmezési kereteket az életmódbeli döntések meghozatalához, ezzel is segítve, hogy az egészséget támogató magatartásformák, megoldási módok alternatívaként jelenjenek meg mindennapi életükben.
- Készség szintjén alkalmazzák azokat a megküzdési stratégiákat, amelyek alkalmazásával megőrizhetik, illetve újrateremthetik életük egyensúlyát.
- A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szellemi és szociális jóllét állapota, valamint, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbeli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.
- Tudatosuljon bennük, hogy a személyes higiénével való fokozott foglalkozás különös figyelmet igényel és kapcsolataikat, önértékelésüket, általános közérzetüket is befolyásolja.

Felelősök: osztályfőnökök, szaktanárok, védőnő, iskolaorvos

Tanórai programok

Magyar nyelv és irodalom:

- irodalmi szemelvények feldolgozásával a gyermekek személyiségének fejlesztése
- a másik ember tiszteletére, a szociális érzékenységre, a környezetért érzett felelősségre nevelés
- kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
- mozgáskultúra fejlesztése
- a beszéd és a testbeszéd összehangolása
- alakuljon ki a konfliktusok fölismerésének és megítélésének képessége, az életkorban elvárható kritikus magatartás a manipulációs szándékkal szemben.

Történelem és Állampolgári ismeretek:

- a tanulók szerezzenek ismereteket saját emberi-társadalmi környezetükből
- fontos, hogy ezeket az ismereteket egyre önállóbban és egyre kritikusabban értelmezzék, s belőlük következtetéseket tudjanak levonni
- a diákok sajátítsák el a sokoldalú információgyűjtés és –felhasználás képességét.

Idegen nyelv:

- egészséges életmód
- étkezés, étkezési szokások nálunk és más országokban
- szabadidő és szórakozás, sport az iskolában és az iskolán kívül.

Matematika:

- a modellalkotás segítséget nyújt a problémák megoldásához
- folyamatos feladat az érvelés, a cáfolás, a vitakészség és a helyes kommunikáció fejlesztése.

Digitális kultúra:

- ismerjék meg az informatika társadalmi szerepét, a programok használatának jogi és etikai alapjait
- legyenek tudatában az öncélú és túlzott informatikai eszközhasználat egészségkárosító, személyiségromboló hatásának (függőség).

Környezetismeret:

- lássák be, hogy környezetük állapota saját egészségükre is hatással van
- igényeljék az egészséges életkörülményeket
- tudatosuljon bennük, hogy felelősek a természet védelméért, becsülik meg környezetük értékeit
- ismerjék a biztonságot szolgáló szervezetek munkáját
- tudják, hogyan kell viselkedniük vészhelyzetben
- legyen igényük a személyes higiénia, a test és a ruházat gondozására
- ismerjék a korszerű táplálkozás, az egészséges életmód feltételeit.

Természettudomány:

- tudatosuljon bennük, hogy környezetük állapota saját egészségükre is hatással van
- igényeljék az egészséges életkörülményeket
- ismerjék fel, hogy önmaguk is felelősek a természet jövőjéért, a környezet egészséges állapotának fenntarthatóságáért
- becsülik meg környezetük értékeit
- készüljenek fel tudatosan a természet megóvására, a környezeti problémák megelőzésére, önmaguk és társaik védelmére.

Fizika:

- értékeljék a természet szépségeit, tudják, hogy a természetet, környezetünket védeni kell
- ismerjék a tananyag természet- és környezetvédelmi vonatkozásait, törekedjenek ezek alkalmazására.

Biológia:

- alakítsuk ki a tanulóknál az igényt fizikai és pszichés egészségük, egészséges – természetes és mesterséges – környezetük megőrzése iránt, érvük el, hogy ezeket az emberiség közös értékének tekintsék
- ismertessük meg az élelmiszerek tápanyagtartalma és értéke közötti összefüggést, az ember egészséges életműködését veszélyeztető anyagoknak a szervezetükre gyakorolt hatásait
- törekedjünk arra, hogy a tanulók értsék és a gyakorlatban is alkalmazzák a környezet- és természetvédelem legfontosabb alapelveit, valamint tegyék képessé arra, hogy mikrokozmoszban a szennyező anyagok káros mértékű felhalmozásának megelőzésében aktív szerepet vállaljanak
- ismerjék a környezetükben előforduló természeti és civilizációs vészhelyzeteket, azok túlélési lehetőségeit.

Kémia:

- a tanulók szerezzenek gyakorlatot a kísérletezéshez szükséges anyagok és eszközök szakszerű, balesetmentes használatára
- ismerjék fel mindennapi életükben a környezeti problémákat, és közösen, tanárok és szülők segítségével keressenek megoldást az egyszerűbb gondokra
- a családjukban, az iskolában, a tágabb környezetükben szerzett személyes tapasztalataik és tanulmányaik nyomán diákjainknak érteniük kell, hogy az egészség és a környezetünk épsége semmivel sem pótolható érték az egyén és a kisebb-nagyobb közösségek számára
- ismerniük kell azokat a környezeti tényezőket, életmódunk azon összetevőit, melyek veszélyeztetik ezeket az értékeket.

Földrajz:

- a tanulók ismerjék meg példákon keresztül, hogy a népek természeti és gazdasági körülményei, hagyományai hogyan határozzák meg gondolkodás módjukat, gazdasági helyzetüket, világszemléletüket
- tudják, hogy az emberek különböznek egymástól, de emberi mivoltában mindenki egyenrangú.

Ének-zene:

- vállaljon szerepet a gyermekek érzelmi és értelmi nevelésében
- a gazdag érzelmi hatás a beleélés-átélés és a közvetlen cselekvés által színesítse a gyermekek fantáziáját, formálja az ízlést
- tegye fogékonyá a gyerekeket más emberek, közösségek és kultúrák befogadására.

Vizuális kultúra:

- alkotó képesség fejlesztése
- a művészeti nevelés értékközvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepet töltsön be
- a változatos alkotó tevékenységek motiválják a tanulók érzékenységét, nyitottságát.

Technika és tervezés:

- az egészséges életvitel alapkövetelményei szerinti életmód kialakítása
- az életet és környezetet védő magatartáshoz szükséges alapvető ismeretek és készségek elsajátítása, gyakorlása
- a háztartási feladatok, munkák és a gazdálkodás folyamatainak és összefüggéseinek felismerésére nevelés.
- a közlekedési ismeretek elsajátítása

Testnevelés:

- a tanulók életkorának megfelelően fejlődjön keringési, légzési és mozgatórendszerük
- rendszeresen végezzenek mozgástevékenységet

- aktív és egyre tudatosabb testmozgással előzzék meg a tartási rendellenességek kialakulását, kerüljék a gerincoszlopot károsító helyzeteket és mozgásokat
- alakuljon ki a testtartásért felelős izmok izomegyensúlyának és a medence középállásának automatizálása
- a foglalkoztatás hatására szilárduljon egészségük, váljanak ellenállóvá a megbetegedésekkel szemben.

Dráma:

- önértékelés fejlesztése.

Hon és népismeret:

- a munkához, a családhoz, az emberi kapcsolatokhoz kapcsolódó élethelyzetek megismerése

Etika/hit-és erkölcsstan:

- a tárgy segíti a személyiségjegyek fejlesztését: a társas kapcsolatokban szükséges normák, készségek kialakítását, az ember és környezete viszonyának reális értékelését, a nyitottság, a bátorság, és a humorérzék emberi értéként való kezelését
- megalapozza a tanulók toleráns törvénytisztelő magatartását, kulturált vitakészségét.

a. Tanórán kívüli foglalkozások.

- délutáni szabadidős foglalkozások:
- sportprogramok, filmvetítések, vetélkedők, versenyek, játékos programok
- kirándulások, túrák, emlékfutások (A kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
- iskola – és osztálydekorálás
- tisztasági verseny
- Egészségnap
- „Akción”, pályázatok
- Fogászati hónap
- Víz világnapja
- Happy- hét

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

NETFIT mérés

A vonatkozó jogszabályok a felső tagozatos tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum adott év január-május hónap, tanévenként.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője az

- az egészséges testsúly,
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál – a 6-14 éveseknél – kell kezdeni. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

6.4.3. A környezeti nevelés program a gimnáziumban

Intézményünk Ökoiskola.

A környezeti nevelés céljai:

- Olyan tudatformálás, amely a tanulót megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre,
- A diákoknál alakuljon ki az életmód, a környezet okos és mértéktartó felhasználása, a környezetkultúra,
- A tanítványok teljes személyiségére kell hatni, amelyhez a tanulás átfogóan széles körben való értelmezése szükséges,
- A környezet iránti felelősség, minden élő iránti tisztelet, a mindennapi életvitel értékrendjében az ökológiai szemlélet megalapozása és fokozatos kialakítása.

Célok eléréséhez szükséges készségek:

- Alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- Szintetizálás és analízis,
- Problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- Kreativitás,
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód,
- Vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- Konfliktuskezelés és megoldás,
- Állampolgári részvétel és cselekvés,
- Értékelés és mérlegelés készsége.

A környezeti nevelés általános pedagógiai szempontjai:

- A tanulók maguk éljék át a megtapasztalást, a megismerés élményét. Váljon személyessé a megszerzett tudás.
- A környezeti nevelés áthatja az összes tárgyat, viszont megjelenik önálló tantárgyként is.
- Átszővi az iskola mindennapjait, megjelenik a tárgyi és személyi kapcsolatokban.
- A helyi adottságokra épül, emellett a Föld átfogó problémáira is választ keres.
- Bevonja a családokat, polgárokat is a nevelési folyamatba.
- Felébreszti a segíteni akarást, az együttműködés szándékát. Empátiára, megértésre és szeretetre serkent.
- A természetet is tanteremnek tekinti.
- Az iskolai élet mindennapjait beemeli a tananyagba.

Környezeti nevelési program keretei

Osztályfőnöki órák idevonatkozó témái:

- Néphagyományokban (kézművesség, népmesék, évköri ünnepek stb.) rejlő értékeken keresztüli környezeti nevelés
- Magyar népmese napja
- Környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek
- Vizes élőhelyek világnapja
- Víz Világnapja
- Április 22. - a Föld napja
- Május 28. - Madarak és fák napja
- Június 5. - Környezetvédelmi világnap

Szervezet és Működési Szabályzat rendelkezései pl:

- Udvarrendezés
- Levél összeszedése
- Munkahelyi balesetek megelőzése
- Balesetvédelem
- Tűzvédelem
- Tábor, tanulmányi kirándulások, napközi, előadások, kiállítások (A táborok és kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
- Energiatakarékoskodás
- Papír-, hulladékgyűjtés

Rövid távú környezetnevelési program

Céljaink

A környezeti nevelés az oktatás és a nevelés valamennyi területén jelenjen meg. A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is jelöljük meg a feladatot és a módszereket. Az iskolai életet átfogó környezeti nevelés valósul meg:

- Átdolgozott tanmenetek, több környezeti nevelés tartalom a tanórákon.

- Változatosabb módszerek.
- Tantárgyközi kapcsolatok erősítése.
- Projektek kidolgozása: pl.: Föld napja.
- Ismeretek összekapcsolása, egyre több tanuló részvétele a projekteken, gyermekek öröme.
- A pedagógusok, felnőtt dolgozók és szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles szereplői.
- Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek a témában.
- A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság során mintaként szolgálnak.
- Egyre több tanár vesz részt a környezetkímélő programokon.
- Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.
- DÖK tisztasági őrjárat.
- Helyes vásárlói szokások kialakítása.
- Nagyobb odafigyelés a takarításra.
- Szelektív hulladékkezelés.
- Kevesebb elszállított szemét.
- Takarékoság vízzel, villannyal, fűtéssel.
- Rendszeres és alkalmi ellenőrzések.
- Mérések és számítások, következtetések.
- Eredmények közlése.
- Nem lesz nyitva hagyott csap.
- Csökken az iskola energia és közmű költsége.
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák értékeket, problémákat és ápolják a hagyományokat.
- Kirándulás a település környékén (A kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
-
- Kutatómunka, helyi pályázatokon részvétel.
- Előadásokon, kiállításokon, vetélkedőkön való részvétel.
- Jobban szeressék, óvják a gyerekek környezetüket.
- Kötődjenek lakóhelyükhöz, ismerjék a természeti szépségeket és a népi hagyományokat.
- Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői.
- A faültetés, madáretetés, az iskola környékének rendben tartása.
- Morálváltozás.
- Beszélgetés osztályfőnöki órán, kiránduláson a szülőföld értékeiről.
- Kötődjön jobban hazához, szülőföldhöz.
- Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét.
- megalapozva az élethosszig tartó tanulást.
- Virágok elhelyezése a termekbe és ápolása.
- Folyóirat, könyv, videó, internet hozzáférés ebben a témában a könyvtárban.

- Egyre többen vannak a könyvtárban, többen vállalnak kiselőadást.
- Eredmények pályázatokon és versenyeken.

A programok erőforrásai

Az intézmény vezetésének szándéka az, hogy programjaihoz pályázati támogatásokat szerezzen.

Feladatok:

- **Pedagógusok.** Az iskola minden pedagógusának feladata hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy a környezeti nevelés közös célok alapján, közös szemléletben valósuljon meg, együtt kell dolgozniuk a munkaközösségeknek.
- **- Tanulók.** Feladatuk, hogy vigyázzanak környezetükre, az iskola felszerelési tárgyaira, társaik épségére és figyelmeztessék diáktársaikat a kulturált magatartásra. Az iskola szenátusa ebben a munkában kiemelt szerepet kap. A szenátus tevékenységét a diákönkormányzatot segítő pedagógus koordinálja.
- **- Diák - Pedagógus** együttműködésben lehet a legtöbb ismeretet elsajátítani. Intézményünkben nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában a táborozásnak, a hulladékgyűjtési akcióknak, a kirándulásoknak. A diákok és a pedagógusok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg. A tanórán kívüli környezeti nevelés tevékenységét az ÖKO munkaközösség vezetője tekinti át.
- **- Pedagógusok – szülők.** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. A tanulók az elsajátított viselkedési formákat otthon is alkalmazzák. Az egyes környezeti nevelési programjaink fedezetét (játszótér, kirándulások, tábor) – a lehetőségeket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják. Az együttműködést a tagintézmény-vezető szervezi.
- **- Technikai dolgozók.** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési programnak. Az iskolai adminisztráció területén csökkenteni kell a papírfelhasználást. Az iskola épületének takarításához felhasznált tisztítószerek környezet kímélőeknek és egészségre nem ártalmasaknak kell lenniük. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtésben a takarítók aktív közreműködése szükséges. A munka koordinátora a gazdasági vezető.

A környezeti nevelés szinterei

- Tantermi foglalkozások
- Kirándulások, terepi foglalkozások (A kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
- Iskolaudvar

Az iskola és a mellette működő „Hazatalálás Alapítvány”, melynek kiemelt célja a gimnázium működésének segítése, egy 2,2 ha-os területen tevékenykedik.

Az iskolaudvar a tanulás nagyon fontos színtere. A diákok, szülők, tanárok közösen alakítják az iskolaudvart madárbarát kertté. A madárodú, etető, darázsgarázs és egyéb természetvédelmi berendezések készülnek saját kezűleg, és kerülnek folyamatosan kihelyezésre.

A természetes anyagok használata az iskolai foglalkozások, és az épített környezet terén is lényeges. (pl.: vessző, fa, papír, gyapjú stb.)

A zöldfelületek kialakítása során az őshonos növényfajok, és a tájegységnek megfelelő fajkompozíciók előnyben részesülnek. Fűszer, gyógynövénykert került kialakításra.

A tanítási folyamat fontos színtere a kert, mely a tapasztalati tanulást segíti. Biológia, földrajz projektmunkák készülnek. (pl: növényhatározás, talajvizsgálat, meteorológiai megfigyelések).

Az elültetett növényeket a közösség adja össze, felajánlásokból készül a parkosítás társadalmi munkában. Az iskola a szülőkkel együttműködve alakít ki környezettudatos szokásokat a diákokban.

Az elballagó osztályok közös szertartás keretein belül minden évben ültetnek egy gyümölcsfát búcsúzóul.

Fontos elv a „szelíd” tájformálás. Cél, hogy az „Aranyálinkó Ökokert” minél inkább egy természetes, egészséges növénytársuláshoz hasonlítson. A mezőföldi táj hangulatára jellemző kert kialakítása a cél, mely minél több élőlények lehet természetes otthona. Álljon itt egy rövid példa erre: A kaszálás figyelembe veszi az ott élő élőlények szükségleteit is. A vadvirágokat időnként hagyni kell virágba borulni, hogy a rovaroknak is megfelelő élőhely alakulhasson ki. Ez a szemlélet előnyt élvez a kertrendezési munkálatok során.

„Aranyálinkó Ökokert” preambulum

Az ember része a természetnek!

Az Atilla Király Gimnázium és az Ifjúsági Szálláshely kertjét egy olyan ökológiai gondolkodás mentén szervezzük, amely régi hagyományokon alapszik, ugyanakkor az ebből eredő, új korszak elemeit is tartalmazza.

Az ökokert segít az itt tanuló diákoknak, illetve az erre járó embernek abban, hogy tapasztalatokat, ismereteket szerezzenek természetes környezetünkről, és az ember által gondozott, ápolt tájról, élővilágról. Bemutatjuk az ember és az őt körül ölelő természet egymásrataltságának néhány részletét, valamint azt, hogy hogyan tudunk együttműködni az élővilággal.

„... az ember és természet kapcsolatának mélysége, eredményessége egyrészt a hagyományokban tudássá lett tapasztalatoktól, ismeretektől, másrészt ember és emberek együttműködésétől függ.” (Andrásfalvy Bertalan)

A Kárpát-medence kulturális öröksége, olyan rendszerfenntartó ismereteket tartalmaz, melyek segítik a természeti értékeink megóvását, azok átélését.

Célunk, hogy Abán ez a kert az „egyéni érdekek helyett a közösség, mégpedig a megszületendővel meghosszabbított közösség, vagyis a jövő érdekeit szolgálja.” (R. Várkonyi Ágnes)

„A néphagyomány az a kapu, amelyen mindenki betekinthez a másik nép műveltségének kertjébe...” (Andrásfalvy Bertalan)

6.4.4. A környezetnevelés program az általános iskolában

Intézményünk örökös Ökoiskola, ezért kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a tantárgyakban is helyet kapjon a környezeti nevelés.

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- Ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását,
- Ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket),
- Ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását,
- Legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre,
- Tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés elkerülésére,
- Sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit.

- A tanulóban erősödjön meg esztétikai, erkölcsi érzékenysége,
- Alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség,
- Növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelemi témájú könyvek feldolgozásával,
- Fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem és Állampolgári ismeretek

A tanulók

- Értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- Legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül,
- Értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Hon és népismeret

A tanulók

- Ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit,
- Ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét

Idegen nyelv

A tanulók

- Váljanak érzékenyebbé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- Legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- Tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit,
- Legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projektmunkában választ keresni,
- Állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön.
- A tanulóban alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- Váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával,
- Tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- Logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön,
- Tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait.
- Váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- Ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni,
- Tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- Legyenek képesek reális becslésekre,
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.
- A tanulóknak alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás,
- Alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Környezetismeret

A tanulók

- Ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal,
- Ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében,
- Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit.

Természettudomány

A tanulók

- Váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére,
- A megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll),
- Természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása;
- Környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése,
- Ökológiai szemlélet fejlesztése,
- Helyes környezeti attitűdök fejlesztése,
- Magatartás fejlesztése,
- Értékrend alakítása,
- Környezettudat fejlesztése,
- Felelősségérzet fejlesztése,
- Környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása.

Fizika

A tanulók

- Váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,

- Ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- Ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- Tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- Mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- Ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá,
- Ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

Kémia

A tanulók

- Rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- Törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- Legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- Ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére,
- Ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait,
- Tartózkodjanak ezek kipróbálásától,
- Értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Földrajz

A tanulók

- Szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,
- Érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- Értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket,
- Értsék meg, hogy a társadalom - földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet,
- Ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- Ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit.

A tanulóknál

- A környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény,
- Alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére,

- Fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Biológia

A tanulók

- Ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- Ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- Ismerjék meg az élőlények alapvető szerkezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
- Legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően,
- Ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,
- Legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
- Sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.
- A tanulóban alakuljon ki ökológiai szemléletmód,
- Alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

Ének-zene

A tanulók

- Ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- Ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- Fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- Vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- Tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek,
- Fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- Ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát,
- Ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- Ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- Ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére,
- Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- Ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- Legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak,
- Legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- Legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- Ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- Tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,

- Kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Etika/ hit-és erkölcstan

A tanulók

- Legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák,
- Tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni,
- Mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.
- A tanulóban alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek,
- Alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban,
- Fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Dráma

A tanulók

- Tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel,
- Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz, stb.),
- Természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül,
- Sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket.

Technika és életvitel

A tanulók

- Ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket,
- Ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait,
- Értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit,
- Ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást,
- Sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket,
- Ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit,
- Sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait,
- Ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát,
- Ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat,
- Ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit,
- Sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismereteket, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismérveit.
- A tanulóban alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény,

- A civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság,
- Alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás.

Digitális kultúra

A tanulók

- Legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- Legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- Ismerjék meg az informatikában (pl. Az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket,
- Használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre,
- Futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai tesztek,
- Rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen,
- Szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és poszttereket,
- Ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait,
- Váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket
- Informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások),
- Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével,
- A számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit.

Testnevelés

A tanulók

- Fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket,
- Győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve,
- Legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében,
- Értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,

- Igényeljük, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek,
- Sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat.
- A tanulóiban tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását,
- Alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására,
- Segítse az egészséges napi – heti - évszakos életritmus kialakulását.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv:

Merj életet menteni névvel új programot indítottunk (hagyományteremtő céllal) iskolánkban melyhez több iskola is kapcsolódott.

A program célja, hogy a gyerekek megtanulják az újra élesztés technikáját.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni,
- ismerjék meg a környezet- elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok- egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;

- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálat abai mentőállomásával
- felvesszük a kapcsolatot az iskolai védőnőkkel

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.

- Kémia: mérgeзések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: törések, rándulások, ficamok, sebellátás.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program helyi tantervei tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- tanulóink részt vesznek az iskolai védőnők elsősegélynyújtással kapcsolatos óráin
- tanulóink ellátogatnak az Országos Mentőszolgálat abai mentőállomásra
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat abai mentőállomásának bevonásával
- évente egy alkalommal egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó Egészségnapot szervezünk a tanulók számára

6.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

Munkánk során osztályközösségekkel, ill. az iskolaközösséggel érintkezünk. E szerveződési szinteken túl azzal is foglalkozunk, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi, mindennapi életben való eligazodásra.

A legfontosabb iskolai közösség az osztály és a tantárgytömbös csoport. A tanulók igénylik a közösség kialakítását és a jól működő osztályközösségekben, tantárgytömbös csoportokban jobb teljesítmény nyújtására képesek.

Az osztály

Az iskolai nevelés- és oktatás alapvető szervezeti kerete; az azonos életkorú, ebből következően feltételezetten hasonló fejlettségű tanulókból kialakított szociális alakzat; a nevelés-oktatás eredményességét jelentősen befolyásoló tényező.

Alapvető jellemzője a tanulók huzamos és rendszeres együttléte, továbbá az, hogy folyamatos tanári együttműködés mellett oldják meg munkafeladataikat.

Az osztálymunka során **tekintettel vagyunk az egy osztályba tartozó gyerekek fejlettségének különbségeire, elegendő lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók egyéni ütemük szerint és önállóan dolgozzanak, ezáltal munkájukban nem a külső (nevelői) kényszerítés dominál.**

Az osztályrendszerű munka nálunk **az autonóm aktivitásnak kedvez**, nem az átlagos, közepes teljesítményű tanulókat részesíti előnyben.

Az iskolai osztály mesterséges jellege miatt labilis, ezért az ebből fakadó hátrányok megszüntetésére törekszünk, mert ekkor alakulnak ki az **önálló tanuláshoz szükséges személyiségvonások**, a lényeges tanulási motívumok.

Jelentős mértékben építünk az együtt átélt epizódokra, élményekre, szolidaritásra, gesztusokra, kötődésekre, kölcsönös barátságokra.

Az osztály számunkra egy szociális erőter; olyan rendszer, amelyben a benne élők szokásokat, szabályokat, normákat, értékeket hoznak létre.

Kiemelten fontos számunkra a fejlettségnek megfelelő tartalom, módszerek és adekvát szervezési módok együttesének alkalmazása. Ez utóbbi megoldás azt jelenti, hogy a korábbi zárt osztályrendszerű munkát (amelyre jellemző volt a frontális munka túltengése) felváltja a **nyílt osztályrendszerű tevékenység**, az **egyéni különbségeket figyelembe vevő** differenciált osztálymunka, amely egyben **utat jelent a tanulás individualizálásához**. Mi tehát nem az osztály és az osztályrendszerű munka megszüntetését, hanem annak nyitottá tételét, ezen belül a differenciálás sokféle változatát és lehetőségét szorgalmazzuk.

Az éves tantárgytömb

A tananyag feldolgozása a diákokkal egyeztetve heti, egységekben, a helyi tantervben részletezett módon történik.

A tantárgytömbös tanulást kiegészíti a sok mozgás, a tánc, a testnevelés, a népi játék, a kézművesség, drámafoglalkozás, irodalmi, zenei és egyéb alkotási lehetőség.

Nagy gondot fordítunk a már tanult tantárgyak szintfenntartására, és az érettségre való felkészítésre.

Összegezve a következő előnyökre építünk:

- „Tanulj, hogy taníthass” elv érvényesülése;
- Tanulópárok létrejötte;
- A tananyag elsajátításának egyénre szabhatósága, rugalmassága;
- A különböző képességű diákok tehetség gondozása;
- A tanár és diák közötti kooperatív együttműködés erősítése;
- A tanár személyiségének életszerű megjelenése;
- A kiscsoportos foglalkozások alkalmazása;
- A tantárgyak intenzív tanulása, tananyag megszakítás nélküli tanulása, az összefüggésekben való elmélyülés lehetősége;
- Színesebb, változatosabb pedagógiai-nevelési módszerek alkalmazása;
- A tanulás életterének kibővíthetősége;
- A csoportos foglalkozások mellett megmarad az osztályközösségi forma is.

6.5.1. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai és ehhez kapcsolódó partneri kapcsolatok:

Drámapedagógiai foglalkozások szervezése külső szervezetek, pályázatok segítségével:

- Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című projekt keretében, a Színház- és Filmművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban. (A táborok abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)”

A tanórán kívüli mindenféle egyéb foglalkozás (környezeti nevelés, művészettel nevelés, ifjúság-és egészségvédelem, néphagyományok éltetése, nemzetközi kulturális kapcsolatok erősítése, sportélet) a tanári kar nagyban támaszkodhat a társadalom más kisebb-nagyobb közösségeire. Fontosnak tartjuk a partneri kapcsolatok éltetését a helyi oktatási intézményekkel, testvériskolákkal, civil szervezetekkel, itthoni- és külföldi közösségekkel.

A helyi közösséget segítő legfontosabb civil szervezetek: Hazatalálás Alapítvány, Sárvíz TÉKA Alapítvány, Együtt-Egymásért Az Abai Gyermekéért Alapítvány, Aba Sárvíz FC Sportegyesület,

Szociális területen: Az Alba Bástya Család-és Gyermekjóléti Központ és a Családi- és Gyermekjóléti Szolgálatnak van fontos szerepe.

Határon túli magyar intézmények: Szamosújvári TÉKA Alapítvány, Kemény Zsigmond Elméleti Líceum (Szamosújvár, Románia), Péterfalvai Református Líceum (Péterfalva, Ukrajna),

Külföldi oktatási intézmények: Solongo FS Iskolával (Mongólia)- (önkéntes partneri kapcsolat)

A „művészettel nevelés” területén fontos kapcsolatot ápol az intézmény a következő szervezetekkel, iskolákkal: Fejér Megyei Népművészeti Egyesület és a Magyarországi Alkotóművészek Közép-és Nyugat-dunántúli Regionális Társasága (M-ART), Aba Város Fúvószenekara, Martonvásári Művészeti Iskola, Nádudvari Népi Kézműves Szakgimnázium és Kollégium, Búzaszem Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola.

A környezeti nevelés területén az iskola jó kapcsolatot épült ki a Pisztráng Kör Egyesülettel, valamint nagy segítség az iskolának a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület önkénteseinek terepi munkája.

Olyan országos szervezetek vannak segítségünkre a hazafias értékek és honismereti nevelés terént, mint a Rákóczi Szövetség és a Nemzeti Művelődési Intézet.

Az iskola pedagógiai értékeit Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetség segíti.

Közösségi programok

Új iskolánk a magyar hagyományokra épít. Az osztályon belüli és az osztályok közötti kapcsolatok kiépülésében, az együvé tartozás érzésének elmélyítésében jelentős szerepe van az iskolai rendezvényeknek.

A társas együttlét tartalmazó programjai meghatározó élményt nyújtanak, miközben a kulturált viselkedés gyakorlására is módjuk van.

Az iskola közösségeinek állandó feladata, hogy a kialakult hagyományokat ápolja, őrizze, továbbfejlessze. (Pl. Ünnepeink (magyar népszokások, iskolai hagyományok), helyi szokások megismerése, éltetése (pl. Bolondjárás), tárgyi értékeink megismerése, őrzése felújítása (pl. közös jurta készítés, felújítás és építés; nemezelés;) környezetünk alakítása pl. kertművelés, épületeink tájolása, az iskola külső és belső megjelenésének tervezése.)

A szabadidő-szervező feladata lesz, hogy tartalmazó, értelmes kikapcsolódási lehetőségeket kínáljon a tanulóknak, együttműködve az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal és a diákönkormányzattal.

Egyéb rendezvények, ünnepélyek

A hagyományos ünnepségeink mellett, amelyek elsősorban az évköri rendhez igazodnak, az oktatási minisztérium minden évben, rendeletben határozza meg a kötelező megemlékezések időpontjait. Az ünnepségek, megemlékezések községi, iskolai, ill. osztálykeretben történhetnek, illetve beilleszthetők tantervbe is.

- Fecsketábor: beiratkozott 9. évfolyamos tanulóink megismerkednek egymással és tanáraikkal az ország egy-egy természeti táján(A táborok abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra);
- Tanévnyitó ünnep;
- DÖK iskolai közgyűlés;
- Szent Mihály nap;
- Szülők hétvégéje;
- Október 6.;
- Október 23.
- Szent Márton nap;
- Szent Katalin nap;
- Nyílt napok;
- Szent András-napi rendezvények;

- Karácsonyi néptánc gála;
- Betlehemezés;
- Regölés;
- Szalagavató: a 11. évfolyam tanulói ünnepséget rendeznek a 12. évfolyamosoknak. A szalagtűzést nyitótánc és szalagavató bál követi.
- Bolondjárás: helyi népszokás;
- Március 15.;
- Költészet-napi irodalmi teaház;
- Diákönkormányzati nap: hagyományosan a tavaszi szünet előtti napon, de ettől el lehet térni. A diákönkormányzat szervezésében játékos, humoros, a diákok irányította nap. (Sport-nap)
- Szent György nap;
- Atilla király nap: május 21, bemutató az év munkáiból, egyéb megemlékezések.
- Szerenád: a 12. évfolyamos tanulók szerenádot adhatnak tanár kísérettel.
- Ballagás: a 11. évfolyamos diákok szervezik a végzős tanulóknak. Ebből az alkalomból meghívó és osztálytábló készülhet.
- Bankett: az érettségi vizsgát bankett zárhatja.
- Tanulmányi kirándulás: az ismeretek bővítésére, az osztályközösség formálására tanévenként 2-2 nap fordítható kirándulásra (A kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra).
- Osztálytalálkozók: az Alma materbe gyakran visszatérnek az osztályok; az öregdiákok baráti köre (ÖBK) is rendszeresen szervez találkozót.
- Önkéntes táborok, túrák: vízi tábor, gyalogtúrák, terepgyakorlatok (A táborok abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra).

6.5.2. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai a gimnáziumban:

DÖK = Diákönkormányzat

Az iskolai élet kollektív érdekképviselő és érdekvédelemértés egyik legfontosabb létesítménye, amely jogosult az iskola tanulóinak képviselőre, valamint legfőbb feladatai közé tartozik a közösségi élet szervezése, az összetartozás erősítése.

A diákönkormányzat rendelkezik a törvényi jogosítványokkal: iskolaszékben való részvétel; övé a kezdeményezés joga és az érdemi válaszhoz való jog, véleményezési és javaslattevési jog, a diák képviselőben való eljárás joga, ezen kívül szabadon gyakorolhatják döntéshozási és egyetértési jogukat.

A diákönkormányzat vezetését két diák látja el, egy fiú és egy lány. Kiválasztásuk két évforduló ünnep alkalmával történik. A lányt Szent Katalin napon, a fiút Szent György napon választják ki a diákok maguk közül. Ezekon a napokon testi, lelki, szellemi próbatételeken vesznek részt

a fiatalok, amelyek során kiderül melyik fiú illetve lány a legrátermettebb arra, hogy a Diákönkormányzat vezetését ellássa. Beiktatásuk a következő év elején tartandó Iskolagyűlésen történik.

Feladatai:

- az iskolai hagyományok teremtése, ápolása
- az iskola közösségi életének szervezése
- a közösségi élet színterének tiszta, esztétikus, otthonos gondozása
- a diákszékház előkészítése, 3 évenkénti, ill. rendkívüli összehívása
- mozgósítás tanulmányi versenyekre, vetélkedőkre, sportrendezvényekre
- véleményt nyilvánít szociális juttatásokról, s minden, a tanulókat érintő kérdésről
- az osztályközösség életének szervezése, irányítása
- az osztályfőnökkel együttműködve az osztályközösség kialakítása

A diákfórumok a sérelmek, feszültségek, méltánytalanságok „orvoslására” is hivatottak, valamint az iskola életét pozitívan befolyásoló, a közösséget erősítő javaslatok megvitatása, kivitelezésük megbeszélése.

6.5.3. A diákönkormányzat az általános iskolában

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

1. Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség, Szenátus irányítja.
2. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola tagintézmény-vezetője által megbízott felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az tagintézmény-vezető bíz meg ötéves időtartamra.
3. Az iskolai diákönkormányzat képviseletét az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelő látja el. A diákönkormányzatot megillető javaslattevési, véleményezési és egyetértési jog gyakorlása előtt a diákönkormányzatot segítő nevelőnek ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét.
4. Az osztály tanulói maguk közül az osztály képviseletére, valamint közösségi munkájának szervezésére 3. évfolyamtól 8. évfolyamig osztályonként 2-2 főt delegál a diákönkormányzat vezetőségébe, a Szenátusba.

6.5.4. Az iskolai diákközgyűlés az általános iskolában

1. Tanévenként legalább két iskolai diákközgyűlést (Igazlító napot) tartunk.

2. A diákközgyűlés összehívásáért az iskola tagintézmény-vezetője és a diákönkormányzat vezetője a felelős.
3. Az iskolai diákközgyűlésen minden tanulónak joga van részt venni.
4. A diákközgyűlésen a diákönkormányzatot segítő nevelő, a diákönkormányzat gyermekvezetői, a tagintézmény-vezető és a szenátus képviselői beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, valamint az iskola tagintézmény-vezetője tájékoztatást ad az iskolai életről, az iskolai munkatervről, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az iskolai házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

A diákönkormányzat döntési jogkört gyakorol:

- saját működéséről;
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról;
- hatáskörei gyakorlásáról;
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat és javaslattal élhet az iskola működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért a tagintézmény vezetője felelős.

A diákönkormányzat működését saját szervezeti és működési szabályzata szabályozza.

6.5.5. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák közé szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területire is. A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladat:

- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

- Intézményünkben megbízott (kolléga) szabadidő-szervező működik, akinek feladata, hogy szervezze, koordinálja és irányítsa a diákok szabadidős programjait. Pedagógusaink közreműködésével gondoskodik a tanulói közösség számára az igényes és sokszínű szabadidős rendezvényekről, ellátja a felügyelet szervezését is.

6.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok az általános iskolában

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja.

A közösségfejlesztés területei az iskolában:

- tanórak- szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli foglalkozások (napközi, szakkörök)
- diákönkormányzati munka
- szabadidős tevékenységek

Tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez
- a közösségi szokások, normák elfogadásához
- a másság elfogadásához
- az együttérző magatartás kialakulásához
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladatok:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig (osztályközösségek, iskolai közösség).

- Az önkormányzás képességének kialakítása

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A tanulói közösségek megszervezése

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógus legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok a következők:

Arra kell törekedni, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélési szabályokat, amelyek a közösségben a harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit (állampolgári kompetencia)
- sajátítsa el azokat az ismereteket, és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket)
- vállaljon részt lehetőség szerint a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- váljon érzékeny környezete állapota iránt
- kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- a tanulók tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módját

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) és programokkal (Aktív iskola program, b osztályosoknál az Abai életfa program) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (ökoiskolai és az Aktív Iskola program, b osztályosoknál az Életfa program stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, a környezet iránti felelősség elmélyítése. (A kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra)
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját (szenátus, Igazlító nap).

6.6.1. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai a gimnáziumban

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,

- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- ügyelet, buszos kísérés

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – a főigazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.

- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

6.6.2. A pedagógusok, az osztályfőnökök feladatai az általános iskolában

A pedagógusok kiemelt feladatai

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világnézet kialakítása, és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségekben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése korosztályuknak megfelelő tanulócsoportba való integrációjuk révén.

- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- A művészeti irányultságú (b) osztályokban tanítóknál az Abai Életfa Program alkalmazása.
- Az intézményi innovációk (Aba Sámuel Napok, Aktív iskola program) támogatása
- Az infokommunikációs technológia alkalmazása.
- Folyamatos önképzés.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességének és kreativitásuknak a fejlesztése.
- Hospitálások félévente 1 óra
- Bemutató órák tartása.

Feladataink megvalósítása érdekében:

- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a diszkrécióról ne feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel, hospitálásokkal fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, szüleivel, többi tanárával.
- Éves munkatervben meghatározott időpontokban fogadóórát tart.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.
- A pedagógus a tanuló értékeléséről a KRÉTA elektronikus naplón keresztül rendszeresen értesíti a szülőket.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályközösség élén az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt a tagintézmény-vezető bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök

- alaposan ismeri tanítványait,

- az intézmény pedagógiai elvei szerint nevelési osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- segíti a tanulóközösség kialakulását,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, gyermekjóléti szolgálat munkatársai),
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére,
- a gyermekvédelmi feladatokkal kapcsolatban jelzési kötelezettsége van
- igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az elektronikus napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat,
- igazolja a tanulók hiányzását,
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról,
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére.

6.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

6.7.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek a gimnáziumban

- Gimnáziumunk a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által akkreditált, kiváló tehetségpont.
- Pedagógiai programunkban kiemelt feladatunk a tehetségek felkarolása, a tanórák keretein belül (differenciálás), fakultációkon, szakkörökön vagy egyéni foglalkozás keretében az érettségire, felvételigre vagy versenyekre való felkészítés.
- Az iskola nem kötelező (választható) foglalkozásokat szervezhet tehetséggondozás céljából.

A kötelező tanítási időn túl igénybe vehető szolgáltatások:

program	feltétel
tanulmányi versenyekre, pályázatra való felkészítés	megfelelő tanulmányi eredmény és magatartás
egyéb versenyekre felkészítés	tehetség, szorgalom
szakkör, önképzőkör	érdeklődés
könyvtár- és számítógép-használat, internet	öntevékenység vagy érdeklődés
speciális tanfolyamok, kézművesség, néptánc, népzene	iskolai vagy csoportszervezés
differenciált képességfejlesztés	szaktanár, osztályfőnök, szülő kérése, javaslata

sportversenyek, harcművészet, lovaglás	tehetség
önköltséges tanfolyamok	igény szerint

A tehetséggondozásra fordítható egyéni, ill. nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretét meghatározó elvek ismeretében.

6.7.2. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás az általános iskolában

Azt valljuk, hogy minden gyermek tehetséges valamiben. Az iskolai nevelés-oktatás során meg kell találni a tanulóban a szunnyadó értékeket, és a felszínre kell hozni.

Az iskolában folyó nevelés és oktatás fő feladata, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve a készségeket, képességeket fejlessze, a tehetséget „láthatóvá” tegye.

Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Differenciált tanórai munka
- Kompetencia alapú oktatás
- A művészeti irányultságú (b) osztályokban tanítóknál az Életfa Program alkalmazása
- Tehetséggondozó programok, foglalkozások
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Szakkörök

- Vetélkedők, bemutatók
- Szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatás)
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek használata
- Továbbtanulás segítése

6.7.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program a gimnáziumban

A középiskolában jelentkező tanulási hátrányok, kudarcok többféle – szociális és mentális – ok(ok)ra vezethetők vissza. Az általános iskolához képest igen nagy változást jelent a középiskolába kerülés – mind tanulási, mind lelki szempontból; s a tanulók különböző előképzettséggel, eltérő családi háttérrel, különböző (sokszor helytelen) tanulási módszerekkel rendelkeznek; ezek a tényezők külön-külön vagy együtt tanulási kudarcokhoz vezethetnek. Ezért fontos felismerni a tanulási hátrányokat és nehézségeket; ez az osztályfőnök és a szaktanár(ok) feladata.

Abban a kérdésben, hogy a tanuló tanulási nehézségekkel küzd-e, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt. De az okok feltárásában, esetleges kezelésében az iskola nevelői, az ifjúságvédelmi felelős és az iskolapszichológus is segítséget nyújthat.

Az iskola feladata a kezdeti (általános iskolából hozott) tanulási-tudásbeli hátrányok kiszűrése és csökkentése, illetve a felsőbb évfolyamokon a tanulási kudarcok kezelése.

A felzárkóztatás feladatai:

- a diákok egymás iránti segítőkészségének kialakítása, tanulópárok létrehozásával (mellérendelő viszony);
- a kötelező tantárgyakon kívüli foglalkozásokon elegendő lehetőség biztosítása.

Indulási hátrányok kiküszöbölése

- egyéni foglalkozás;
- kiscsoportos munka;
- tanórán differenciálás, fokozott segítségnyújtás.

A tanulmányi munka segítése:

- fokozottabb ellenőrzés a tanulási foglalkozásokon;
- fokozottabb differenciálás a segítségnyújtásban;
- több segítségadás a hátrányos helyzetű, ill. a lassabban haladó tanulók számára;

A tanulási kudarcoknak kitett tanuló felzárkóztatásával kapcsolatos tevékenységek:

- a) A tanórán belüli felzárkóztatás módja: egyéni vagy csoportos foglalkoztatás keretében. A szaktanár feladata annak megítélése, hogy kiknek kell ebben részt venni, illetve, hogy mennyi idő van erre.
- b) A tanórán kívüli felzárkóztatás módja: délutáni foglalkozások, melyek keretében egyéni fejlesztésre, felzárkóztatásra van lehetőség. Szülői kérelem, ill. tanulói igény szerint tanulószoba szervezhető. A köznevelésről szóló törvény, napi két órát engedélyez tanulószobai foglalkozás céljaira.
- c) Felzárkóztatás szervezhető továbbá nem kötelező tanórai foglalkozás keretében a tanulók érdeklődése, igénye szerint, illetve egyéni – egy-három tanuló részére szervezett – foglalkozás keretében, egyéni fejlesztési terv alapján.

6.7.4. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése a gimnáziumban

Feladatok:

A szülőkkel való beszélgetés szülői értekezleteken, fogadóórákon, esetleg családlátogatás alkalmával:

- a szülői segítségnyújtás feltérképezése;
- az osztályfőnök vagy a szaktanár ismertesse a szülőkkel a tanuló helyét, szerepét a közösségben, személyiségének alakulását;
- tájékozódás a tanuló otthoni tanulási szokásairól, lehetőségeiről, a családon belüli viszonyokról;
- a családlátogatás tapasztalatainak beillesztése a nevelési munkába;
- a családlátogatás és fogadóóra alkalmával közösen találjanak megoldást az együttműködésre;
- a szülői értekezleten aktuális nevelési kérdésekkel foglalkozzon az osztályfőnök
- folyamatos kapcsolattartás az elért eredményekről.

Pszichológiai ellátás az osztályfőnök, a szaktanár, ifjúságvédelmi felelős vagy egyéni tanulói kérés alapján az iskolapszichológus segítségével.

Családsegítő szolgálat és a gyámügyi hatóságok segítése.

Az osztályfőnök szerepe a beilleszkedési nehézségekkel és magatartási problémákkal küzdő tanulók gondjainak megoldásában kiemelten fontos:

- az osztályfőnöki órán való beszélgetés együtt és külön-külön a problémás tanulókkal;
- ezeknek a tanulóknak a bevonása a közös programok, klubdelutánok, mozi, színház ill. sportprogramok szervezésébe, harcművészet, lovaglás, íjászat, stb.;
- megerősíteni, bátorítani a gyermeket abban, amiben eredményes: kézművesség, zene, tánc stb.;
- ha a beilleszkedési nehézség az egyes tantárgyakból való lemaradásból ered, akkor kis létszámú tanulócsoportok szervezésével is nyújthatunk segítséget.

6.7.5. Sajátos nevelési igényű tanulók az általános iskolában

Iskolánk fogadja a beiskolázási körzet sajátos nevelési igényű tanulóit. Kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat. Az iskola valamennyi rendezvényén – kulturális, egészségügyi, sport – a tanórán kívüli tevékenységeken részt vesznek a sajátos nevelési igényű tanulók.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális tanterv szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékoságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott metódusnak megfelelően folyik.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,

- fejlesztő foglalkozások biztosítása,
- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal,
- kompetencia alapú oktatás,
- az Aktív Iskola program keretében megvalósuló fesztiválok, sportrendezvények.

6.7.6. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók az általános iskolában

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, a fejlesztő pedagógusokkal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus közreműködésével egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás,
- többségi órákon támogató légkör kialakításával,
- a felnőttek és a serdülők közötti pozitív viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételeivel.
- szoros kapcsolattartással a helyi óvodával, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezésével,
- a felzárkóztató foglalkozások tartásával,
- a napközi otthon biztosításával,
- a tanulószoba biztosításával,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolataival,
- a családlátogatásokkal,

- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítségével,
- kompetencia alapú oktatással,
- az Aktív Iskola Program keretében megvalósuló fesztiválokon, sportrendezvényeken való részvétellel

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést utazó fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

6.7.7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések - esélyegyenlőség, esélyteremtés, hátránykompenzáció, képességkibontakoztatás

A Puétv, 89 §. (5) bekezdés a 20/2012. EMMI rendelet 171-172 §. alapján.

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 98. § (5) b) pontja úgy rendelkezik, hogy ha a pedagógus a feladatellátási helyén a hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók, vagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók külön vagy együttesen számított aránya eléri a tíz százalékot, és a pedagógus a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott képességkibontakoztató, integrációs felkészítés vagy óvodai fejlesztő program keretébe tartozó feladatokat lát el, akkor a havi illetményének pótlék és egyes köznevelési feladatokért járó megbízási díj nélküli összege húsz százalékkal (esélyteremtési illetményrész) emelt összegű illetmény illeti meg.

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 16/A. § (3) bekezdése meghatározza, hogy az esélyteremtési illetményrész megállapítása szempontjából figyelembe kell venni a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) szerinti képességkibontakoztató, illetve integrációs felkészítés vagy óvodai fejlesztő program meglétét.

Az EMMI rendelet 171-173. §-a szabályozza az iskolai képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítés és az óvodai fejlesztő program kritériumait, megvalósításának részletszabályait.

A törvényi előírásoknak megfelelően a tanulók nevelése és oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik. Iskolánk szoros együttműködést alakított ki a helyi óvodával és gimnáziumi intézményegységével, hogy megkönnyíthessük a különböző szintű oktatási intézmények közötti átmenetet tanulóink számára. Fontosnak tartjuk, az oktatás méltányosságának erősítését és a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, a tanulói előrehaladást támogató korszerű módszereket, a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységeket, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere kinyilvánítja az egyéni különbségekre alapozott nevelés kialakításának szükségességét. Kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben

megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, hanem mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez, s ez azt jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél teljesebb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

kulcskompetenciák fejlesztését,

az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,

egészséges tanulási környezet kialakítást,

a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,

tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,

a differenciáló módszerek alkalmazását,

a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,

a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,

környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,

egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,

hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,

a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,

a tanulási attitűd pozitív átformálását,

a továbbtanulás támogatását,

személyiségfejlesztést és közösségépítést,

a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését, partnerközpontú nevelést.

6.7.8. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Iskolánk nemcsak a hátrányok és veszélyek megszüntetésére, hanem elsősorban azok megelőzésére törekszik. Prevenációs tevékenységét részben tanórai keretek között, osztályfőnöki órákon, az egész napos foglalkozások és részben a diákok szabadidejében végzi. A tantervi anyagba szervesen beépülnek a dohányzás, az alkohol, a drogfogyasztás veszélyeiről, a környezetvédelemről és a bűnmegelőzésről szóló témák. A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók részére rendszeresen folynak a felzárkóztató foglalkozások és korrepetálások. Az egészséges életmód-életvitel kialakítását segítik a délutáni sportolási lehetőségek, a tantárgyi versenyek, a szakkörök és a felvilágosító előadások.(DADA, Óvodai és iskolai Szociális Segítő)

Támogatásra, segítségre szoruló tanulók:

- tanulási nehézségekkel küzdők;
- egészségügyi problémákban szenvedők;
- pszichésen sérült tanulók;
- szociális hátrányokkal küzdők;
- jogi problémák szenvedő alanyai.

Tanulókkal kapcsolatos feladatok

- Általános prevenációs tevékenységek, az iskolát körülvevő szociális-társadalmi környezet függvényében;
- mentálhigiénés programok bevezetésének szorgalmazása együttműködve az iskolaorvossal, védőnővel;
- diákönkormányzattal való kapcsolattartás, érdekképviselésük;
- szociális ellátások számbavétele (törvények, helyi rendeletek ismerete, szükséges segélykérő lapok, nyomtatványok beszerzése);
- tanulók hiányzásának és azok okainak feltárása, szabálysértési eljáráson az iskola képviselése;
- fegyelmi eljárásokban való részvétel;
- tanácsadás a tanulóknak, segítő beszélgetés egyéni vagy csoportos formában (ugyanaz szülőknél is);
- külső szakemberek bevonása a gyermek érdekében (pl. családgondozó, pártfogó, pszichológus);
- figyelemmel kíséri az iskolába járás alól felmentett tanulók életét, osztályozó vizsgára való felkészítését;
- javaslatot tesz a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek iskolai eszközökkel való támogatására (kollégiumi elhelyezés, tanszersegély, tankönyvkölcsönzés, ingyenes v. kedvezményes étkeztetés...), felhívja a nevelőtestület figyelmét a beilleszkedést akadályozó iskolai ártalmakra;
- gyermekvédelmi gondoskodás kezdeményezése, ezek megvalósításában való közreműködés;
- a tanulók évenkénti egészségügyi szűrése;
- a hátrányos helyzetű tanulók részére kiírt pályázatokon való részvétel.

Szülők körében végzett feladatok

- Együttműködés, tájékoztatás, szemléletformálás;
- szülői támogatás megnyerése;
- szülőknél szóló tanácsadás;
- családok aktív bevonása az iskolai programokba, programok szervezésébe;
- családlátogatás;
- személyes beszélgetés (fogadóórán, megbeszélte időpontban);
- szülői munkaközösség, iskolaszék tájékoztatása a gyermekvédelmi tevékenységről;
- szülői értekezleteken, fórumokon, rendezvényeken való aktív részvétel;
- szülők részére előadások szervezése.

Tanári közösségben végzett feladatok

- Együttműködés, folyamatos és rendszeres tájékoztatás mindkét irányban;
- továbbképzéseken való részvétel, erről tájékoztatás;
- tanácsadás, szakirodalom ajánlása;
- a helyi programokban való részvétel (pedagógiai stratégia);
- segítségnyújtás az osztályfőnököknek a hatósági intézkedéshez szükséges;
- környezettanulmány és pedagógiai jellemzés elkészítéséhez.

Önálló feladatok

- Pályázatok írása;
- szakirodalom gyűjtése, tanulmányozása, önképzés, továbbképzés;
- ismertető, szóróanyagok gyűjtése, készítése;
- külső intézményekkel, szakemberekkel való kapcsolattartás.

6.7.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola közreműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében. A tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárása ill. megszüntetése a pedagógus kötelessége. Ebben együttműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, aki a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola főigazgatója indítson eljárást a tanuló lakó- ill. ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.

A pedagógus feladata, hogy rendszeresen tájékoztassa a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről; és figyelmeztesse a szülőt, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

Az iskolában elérhető szociális szolgáltatások:

lehetőségek	feltétel
ebédelési lehetőség a menzán	egyéni jelentkezés
büfé	egyéni választás
iskolaorvosi ellátás	tanulói jogviszony
pszichológiai ellátás	osztályfőnök, szaktanár vagy ifj.véd. felelős javaslata, ill. egyéni tanulói kérés
szálláshely biztosítása	szülő kérése
pályázatok	szociális helyzet
családsegítő szolgálat	osztályfőnökök javaslata
gyámügyi hatóság	osztályfőnökök javaslata

6.7.10. Életpálya építés (pályaorientációs tevékenység)

Iskolánkban a kiemelten kezelt feladatok egyike az életpálya építés.

Cél:

- fejlődjön a tanulók ön- és pályaismerete;
- az élethosszig való tanulás programjának való megfelelés;
- a tanulók felkészítése az életpálya során szükségessé váló rugalmas pályamódosításokra;
- átfogó tájékoztatás a munka világáról, lehetőség biztosítása az érdeklődésnek megfelelő területeken.

Feladat:

- a munka szerepének tisztázása az ember életében;
- munkatapasztalatokra szert tenni (saját élmények révén);
- az egészséges munkaszokások kialakításának jelentősége;
- az élethosszig tartó tanulás elméletének megértetése;
- a pályaválasztási esélyek mérlegelése;
- a munkaerő piaci lehetőségek megismertetése:
- a munkaerőpiac szerkezete (kereslet-kínálat);
- az álláskeresés technikái;
- a munkahelyi feladatok és elvárások tisztázása;
- munkavállalási, ill. továbbképzési elképzelések.

A pályaválasztási tanácsadó feladatai:

- a tanulók pályaeérdeklődésének feltérképezése
- pályaismertetés (a tanulók megismerése alapján)
- együttműködés az osztályfőnökkel, szülőkkel és a pályaválasztásban érdekelt intézményekkel

Az életpálya építés helyszínei:

- osztályfőnöki órák keretében;
- szakkörök, terepgyakorlatok tapasztalatok formájában (akár szülőknél is).

Eszközök:

- folyamatos, személyes beszélgetések;
- szülői értekezletek;
- a tanulók mindennapi tevékenységeinek figyelemmel kísérése.

6.8. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők az általános iskolában

A tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

Az iskolának figyelembe kell venni az eltérő egészségű, családi és társadalmi háttérű fiatalok sokféleségét. A társadalom polarizálódásával egyre több család, tanuló kerül szociálisan hátrányos helyzetbe, melynek enyhítése az általános iskola feladata is.

Az iskola a maga sajátos, speciális eszközeivel tudja csökkenteni a kétségtelenül meglévő hátrányokat.

Leggyakoribb tevékenységformák:

- Diákétkeztetés,
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek használata,
- A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- Családlátogatások,
- Továbbtanulás irányítása, segítése,
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal,
- Kompetencia alapú oktatás,
- Differenciálás,
- A művészeti irányultságú (b osztályos) tanulóknál az Abai Életfa Program
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- Felzárkóztató órák, foglalkozások,
- A napközi otthon és tanulószobai elhelyezés biztosítása,
- A szociális és a település földrajzi helyzetéből adódó hátrányok csökkentésére színház-, múzeumlátogatások, tanulmányi kirándulások szervezése (A kirándulások abban az esetben kerülnek megvalósításra, amennyiben a költségeket önkéntes alapon a szülők, gondviselők vállalják, vagy a költségek pályázati forrásból alapítványi támogatásból kerülnek finanszírozásra),
- A nevelő és a tanuló segítő, személyes kapcsolata,
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- Az étkezési díjak kifizetéséhez jogszabály előírásai által biztosított támogatás.

7. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

7.1. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel a gimnáziumban

7.1.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Kapcsolat a tanulókkal

A tantárgytömbösített oktatás lehetővé teszi, hogy a pedagógus közelebbi kapcsolatba kerüljön a diákjaival, akikkel egy tanév során heti 20 órát tölt. Így több lehetőség nyílik a felmerülő problémák, megbeszélésére, megoldására, egyéni elbeszélgetésekre is. A tanítási órákon jellemző az elfogadó és egymást támogató légkör, amely elősegíti, hogy a diákok aktívabban vegyenek részt az órai munkában.

Kapcsolattartás formái

Egyéni elbeszélgetések: személyes megbeszélés a diák és a tanár között.

Diákönkormányzat: osztályonként két tagból álló testület, egy segítő tanár részvételével.

Tájékoztatás: a tanuló az ellenőrzőjét köteles magával hozni, a kapott érdemjegyeket beírni és a szülőkkel aláíratni. Egyéb bejegyzéseket a legrövidebb időn belül köteles aláíratni és bemutatni.

A tanulók az iskola életéről és az aktuális tudnivalókról folyamatosan kapnak tájékoztatást az iskola főigazgatójától és a Diákönkormányzat segítségével.

A diákok az osztályfőnököktől az osztályfőnöki órákon folyamatosan hozzájutnak az aktuális információkhoz.

Ha szükség van rá, a nagyszünetben, napköszöntőn, illetve iskolagyűlésen is történhet tájékoztatás

Közös tevékenységek:

Szakkörök: rajz, kézműves (fafaragó, szövő, kerámia, nemezes) dráma, harcművészet, néptánc, sakk, népi játék

Közös programok: kirándulások, teadélutánok, Sport-nap, Szent Mihály nap, Szent György nap és az egyéb iskolai programok.

7.1.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Kapcsolat a szülőkkel

A szülő az iskola életének résztvevője, mint a szolgáltatás megrendelője, az oktatási-nevelési folyamat segítője és szereplője. Az iskola biztosítja a szülők törvényben előírt jogainak és kötelezettségeinek gyakorlását.

A kapcsolattartás formái

iskolaszék: amelyben a szülők képviselői más delegáltakkal (önkormányzat = fenntartó, nevelőtestület, diákönkormányzat) együtt vesznek részt;

véleményezési jogát gyakorolja az iskola oktató-nevelő munkáját, pedagógiai programját érintő kérdésekben;

kidolgozza önálló programját, munkarendjét a szülők legfelsőbb képviselői fórumaként;

szülői munkaközösség (SZMK):

osztályonként kettő vagy háromtagú, demokratikusan választott testület;

alapítványi kuratóriumok (Hazatalálás Alapítvány):

az iskolában működő alapítvány alapító okiratának megfelelő összetételű kuratóriumot választanak. A kuratórium tagjai részt vesznek az alapítványi megbeszéléseken, és az alapítványi támogatások odaítélésében döntési jogukat gyakorolják;

szülői értekezletek:

az iskola évente minimum két szülői értekezletet tart (ősz, tavasz);

rendkívüli esetben a tanulók, a szülők vagy a tanárok kezdeményezésére is összehívható a problémák megoldása érdekében, az osztályban tanító tanárok részvételével;

fogadóóra:

a személyes megbeszélés lehetőségét hivatott biztosítani a szülő és a tanár között,

iskolai szinten szervezett, évente négy alkalommal (kéthavi gyakorisággal);

rendkívüli esetekben az osztályfőnök, a szülők, tanulók igénye alapján, előzetes egyeztetés alapján;

tájékoztatás:

a tanár és az iskola, valamint a szülő kölcsönösen tájékoztatják egymást a tanulóval kapcsolatos kérdésekről, a köznevelési törvény titoktartási kötelezettséget meghatározó részeinek figyelembe vételével;

a tájékoztatás, kapcsolattartás fontos eszköze az ellenőrző, amelynek bejegyzéseit az osztályfőnök minimum kéthavonta ellenőzi, és a tanuló köteles azt havonta a szülővel aláírni; egyes esetekben jogszabályok is meghatároznak tájékoztatási kötelezettséget, (pl. emelt szintű képzésekre való jelentkezések a 10. évfolyamosoknál);

beiskolázási tájékoztatókat és nyílt napot tartunk az általános iskolás tanulóknak és szüleiknek, ahol bemutatjuk képzéseinket és az iskola életét;

közös programok: alapítványi bál, szülők napja, szalagavató bál, ballagás, évnyitó, évzáró, néptánc gála, közös főzések, teadélutánok, kulturális programok, közösségi munkák, sportrendezvények, kirándulások szervezése, amely erősíti a partnerkapcsolatot;

kérdőíves felmérés: az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról, a felmerülő igényekről.

Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulók aktív résztvevői az iskolai életnek. Minden őket is érintő döntésekben részt vehetnek. Ennek különböző formái lehetségesek:

- a diákönkormányzat képviselete által;
- iskolagyűléseken;
- a napköszöntők alkalmával;
- osztályfőnöki órákon;
- vélemények megkérdezésével (írásban és szóban, ha szükséges egyénileg és anonimitással);
- kötetlen beszélgetések során;
- üzenőfalon.

7.2. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái az általános iskolában

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális tudnivalókról a tagintézmény-vezető, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- A tagintézmény vezetője kéthavonta az Igazlító napon, a diákönkormányzat vezetője kéthavonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének, a szenátusnak az ülésén és a faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.

- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az tagintézmény-vezetővel, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az szülői munkaközösséggel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról a tagintézmény vezetője a szülői munkaközösség ülésein, az osztályfőnökök az osztályok szülői értekezletein tájékoztatják.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőivel, a szülői munkaközösség választmányával.

A szülőket a nevelők a tanulók egyéni haladásáról az alábbi módon tájékoztatják:

szóban:

- családlátogatásokon (cél: a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése)
- szülői értekezleteken (cél: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása, a szülők kérdéseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése, továbbítása a tagintézmény vezetőjéhez)
- a nevelők fogadóóráin (cél: szülők – pedagógusok személyes találkozója, ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.)
- nyílt tanítási napokon (a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba. ismerje meg közvetlenül a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről)

írásban:

- az elektronikus naplóban és minden hónapban nyomtatott formában.

A szülői értekezletek és a fogadóórák időpontjait tanévenként az iskolai munkaterv tartalmazza.

Egyéb együttműködési formák:

- Egyéni beszélgetés
- Írásbeli tájékoztató
- Előadások szervezése
- Közös programok
- Pályaválasztási tanácsadás
- Az SNI és BTM-es tanulók szüleivel történő folyamatos kapcsolattartás
- Nyilvánosság biztosítása (iskolai honlap)

Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek,
- gyámhatóság,

- szakmai szolgáltató szervezetek,
- szakszolgálatok,
- iskola-egészségügy,
- helyi nevelési és oktatási intézmények,
- kulturális és sportszervezetek,
- civil szervezetek.
- helyi önkormányzat

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

8. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

8.1. *A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata gimnáziumban*

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Vizsgaszabályzatunk célja a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§ (1)** bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga:

- osztályozó vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga

követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet VI. fejezetének 24.** számú bekezdésének (64.§-78.§) rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni, vagy engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben (tantárgytömbben) vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra*,
- *különbözeti vizsgákra*,
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akít a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akít a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója *különbözeti vizsga letételét írhatja elő.*

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

8.2. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai az általános iskolában

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni tanrendben tanulók, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról írásban kell tájékoztatni a tanuló szüleit, legalább 30 nappal a vizsga időpontja előtt.
- Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről. A vizsgabizottság elnökén kívül a bizottságnak legalább két pedagógus tagja van, s legalább egyikük végzettsége a vizsgatárgynak megfelelő kell, hogy legyen.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.
- A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

- Az vizsgaidőpontok napjának kijelölése a tagintézmény- vezető feladata az alábbiak szerint:

osztályozó vizsga: első félévben és második félévben az osztályozó értekezletet megelőző héten
javítóvizsga: augusztus 15-31. között

pótlóvizsga: az elmulasztott vizsga után következő héten

különbözeti vizsga: egyéni elbírálás alapján a tagintézmény-igazgató döntése szerint

Nyolcadikosok tanévvégi vizsgái

Iskolánk nyolcadikos tanulói a tanév végén vizsgát tesznek. A vizsga szervezése és lebonyolítása a következő szempontok alapján történik:

- kötelező tantárgy: matematika, magyar (irodalom vagy magyar nyelvtan)
- választható tantárgy: angol, történelem, biológia, kémia, földrajz
- csak szóbeli vizsgát tartunk
- minden tantárgyból 10 tételt (9+1 szabadon választható kedvenc) kapnak a tanulók
- a tanulók felkészítéséről a szaktanárok gondoskodnak a tételek kidolgozásával, gyakoroltatással, módszertani segítségadással
- történelem, biológia, kémia, földrajz tantárgyak tételei a 8. osztályos tananyagból, angol, matematika tételek az 5-8. osztályos tananyagból, magyar nyelvtan és irodalom tételek 6-8. osztályos tananyagból állnak
- a tételsorokat a szaktanárok legkésőbb november közepén ismertetik a tanulókkal
- a vizsgára jelentkezés december elején megtörténik, legkésőbb december 7-ig lezárul
- a vizsga időpontja június első hete
- a vizsgázók számára háromfős bizottságot szervezünk, melyben a tanító szaktanárok is részt vesznek
- a tételeket véletlenszerűen húzzák ki a tanulók
- a vizsgafelelet előtt felkészülési időt biztosítunk
- a felkészülési idő (kb 10 perc) alatt készített jegyzeteibe a tanuló belenézhet a szóbeli felelet közben
- a felelet közben térkép, szöveggyűjtemény, IKT eszköz, online gyakorlati feladat használható a szaktanár döntése alapján
- A vizsga érdemjegye súlyozottan beleszámít az év végi érdemjegybe

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

- tanulmányait egyéni tanrendben végzi,
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható (amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen).

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

Más iskolából történő átiratkozás esetén a helyi tantervek különbözőségeiből adódó tantárgyi lemaradást pótolni kell. A tanulónak egyéni elbírálás és a tagintézmény-igazgató döntése alapján különbözeti vizsgát kell tennie abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből, amit előzőleg nem tanult, és amelyet intézményünk a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

- A tanuló felkészítéséről a szülőnek kell gondoskodnia.
- A jelentkező tanuló ügyében a különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározására a tagintézmény-vezető határozatot hoz.
- A különbözeti vizsga anyagának összeállításáért és a vizsga lebonyolításáért a szaktárgyi pedagógus a felelős.
- A különbözeti vizsgák időpontját a tagintézmény-vezető határozza meg.
- Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

- Amennyiben a tanuló javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni.
- A javítóvizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni, valamint levélben is értesítést kap a szülő, melyben mellékelik a javítóvizsga felkészülési anyagát.
- A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán egy ízben konzultációs lehetőséget biztosít (augusztus).
- A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti, pótló vizsgát tehet.

- Pótló vizsgát – a tagintézmény- igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

A felvétel és az átvétel szabályai az általános iskolában

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él (a gyermek életvitelszerűen a településen él),
- illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották.

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanulónál a tagintézmény-vezető a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom jegyeinek figyelembevételével dönt abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi

9. A felvételi eljárás különös szabályai az Atilla Király Gimnáziumban:

A középfokú felvételi eljárás szakaszai:

A középfokú felvételi eljárás két szakaszból áll. A felvételi eljárás időszaka megegyezik az aktuális évi központi felvételi időszakok kijelölt időpontjaival.

Az iskola felvételi eljárásának elemei:

tanulmányi eredmények,
központi írásbeli vizsga (magyar nyelv, matematika),
szóbeli ismerkedő beszélgetés a családokkal.

A felvételi eljárás elemeinek egymáshoz való viszonya:

A központi írásbeli vizsgán elérhető eredmény a felvételi eljárásában megszerezhető felvételi összpontszám minimum 50%-át képviseli. A magyar nyelv és a matematika központi írásbeli vizsga eredményeit egyenlő arányban veszi figyelembe az iskola.

~~A szóbeli meghallgatás eredmény az elérhető felvételi összpontszám 25%-át teszi ki.~~

A tanulmányi eredmények az elérhető felvételi összpontszám 50 %-át teszi ki.

A hozott tanulmányi eredményekért a 7. évfolyam év végi átlagát és a 8. évfolyam félévi átlagát veszi figyelembe.

Az általános iskola tagintézmény diákjainak a felvételi eljárásban részt kell venni.

10. Az intézmény helyi tanterve

10.1. Az Atilla Király Gimnázium helyi tanterve

A választott kerettanterv megnevezése

10.1.1. Középfokú nevelés-oktatás szakasza, gimnázium, 9–12. évfolyam

A kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján.

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium 2020/2021-es tanévtől

Tantárgy	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4 +1	4 +1
Matematika	3	3	3 + 1 +1	3 +1 +1
Történelem	2	2	3 +1	3 +1
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Első idegen nyelv	3 +1	3 +1	4 +1	4 +1 +1

Második idegen nyelv	3	3	3	3
Művészetek			1+1	3
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1 +1	1 +1		
Dráma és színház				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Kötött célú órakeret			4	4
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Maximális órakeret	34	34	34	34

piros – szabadon tervezhető órakeret

zöld – kötött célú órakeret – a kötött célú órákat a kötelező órákba kell beépíteni – érettségi felkészítésre szolgálnak.

Csoportbontásban tanított tantárgyak: I. idegen nyelv (angol vagy német), II. idegen nyelv (német vagy angol), matematika (2024/2025-ös tanévtől felmenő rendszerben, a 9. évfolyammal kezdve).

10.1.2. Éves tantárgytömb

Az éves tantárgytömb egy tanulásszervezési eljárás, amely elősegíti, hogy a tanulók jobban el tudjanak mélyedni a tananyagban, figyelmük, érdeklődésük tartósan egy-egy területre fókuszáljon, illetve lehetővé teszi, hogy több szempont alapján, különböző megközelítésben, változatos eszközökkel és munkaformákkal járjanak körbe, sajátítsanak el egy-egy témakört. Az éves tantárgytömbben szereplő tantárgyak:

- 9. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, történelem, biológia, I. idegen nyelv (angol vagy német), vizuális kultúra
- 10. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, biológia, I. idegen nyelv (angol vagy német), vizuális kultúra
- 11. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, biológia, I. idegen nyelv (angol vagy német), művészetek
- 12. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, biológia, I. idegen nyelv (angol vagy német), művészetek

Az éves tantárgytömbben szereplő tantárgyak 35 hétre tervezett óraszámából 70 óra egységesen a tömb keretein belül valósul meg. Az adott, tömbösített héten az első két óra ez a tantárgy, tehát egy héten heti 10 óra, összesen 7 héten keresztül. Így az órarend mellékleteként mindig készül egy éves tömbösített beosztás is, amely tartalmazza, hogy az egyes heteken melyik tantárgy valósul meg tömbösítve. Ez a tömbösített beosztás a tanév rendje alapján készül és ezért nemcsak teljes heteket, hanem tört heteket is tartalmaz, azonban összességében tantárgyanként 70 órára tervezzük. Az adott tantárgy fennmaradó, 70 órát meghaladó óraszámát, heti rendszerességgel valósul meg. Az órarendszervezésnél ilyenkor is törekszünk arra, hogy két egyforma óra esetén egymás után kerüljenek be az órarendbe. Ez is segíti azt a célt, hogy a diákok jobban el tudjanak mélyülni a tananyagban.

10.1.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az intézményben a tankönyvek kiválasztása a mindenkori tankönyvpiaci jogszabály alapján történik. A munkaközösségek megállapodnak az egyes évfolyamokon alkalmazandó tankönyvekről. Azonos tanterv alapján tanuló csoportokban ugyanazt a tankönyvet kell használni.

A tartós tankönyveket (földrajz atlasz, történelem atlasz, nyelvkönyvek, szótárak) az iskola rendelkezésére álló keretből kell megvásárolni, amelyet a tanulók kölcsönözhetnek.

Bár korunkban a nevelési - oktatási munkáját megkönnyítő taneszközök és segédanyagok skálája egyre szélesebb, a legfőbb munkaeszköz, segítőtárs továbbra is a tankönyv. A tankönyvek kiválasztásának itt felsorolt általános elvein alapul az egyéb taneszközök megválasztása is.

A „jó” tankönyv tulajdonságai:

- idomuljon a tanterv tartalmához, célkitűzéseihez; adataiban legyen pontos, következtetéseiben logikus
- a diákok önállóan is tudjanak belőle tanulni
- feleljen meg az életkori sajátosságoknak
- ne csak ismereteket közvetítsen, de fejlessze a képességeket és készségeket is, neveljen gondolkodásra
- segítse elő a külső és belső vizsgákra való felkészülést
- a hozzá tartozó munkafüzet vagy munkatankönyv ne mechanikusan megoldható, hanem gondolkodtató feladatokat tartalmazzon
- lehetőleg egymásra épülő kötetekből álló tankönyvcsalád tagja legyen
- legyen esztétikus, izléses, megfelelően illusztrált, tartós és könnyen kezelhető
- ára legyen értékével arányos, a tanulók és szülei számára megfizethető.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk. A taneszközök és tanulmányi segédletek kiválasztásában az intézmény és a szülők lehetőségeit figyelembe kell venni. A taneszközök kiválasztásakor a minőség mellett fontos szempontnak tekintjük azt is, hogy olyan fogyasztói áru taneszközt válasszunk, melyet a szülők meg tudnak fizetni. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők feladata.

A jogszabályokban előírtak szerint biztosítjuk a kedvezményekre jogosult tanulók részére a tankönyvtámogatást.

245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet alapján a tanuló részére a mobiltelefon birtoklás és használat főigazgató, valamint pedagógus általi engedélyezése a következő esetekben lehetséges a gimnáziumban:

Tanórai foglalkozásokon, érettségi felkészítő foglalkozásokon, osztályfőnöki órákon főigazgatói engedéllyel alkalmanként, előre egyeztetett időpontban.

Használt digitális programok típusai

- Tankönyvekhez rendelt digitális tartalmak eléréséhez. (pl.: nyelvkönyvek-hallott szöveg)
- Közösségi beszélgetéseket segítő digitális program használata: Mentimeter. Előadások során az egyirányú kommunikációt interaktívabbá tevő, szűk időkeretben osztálynyi diák megnyilvánulását segíti. A megszólítottság élményét élheti át a diák, a tanár számára pedig hasznos visszajelzéseket biztosít.
- Tanórákat színesítő kvízprogramok használata Kahoot, Okosdoboz stb.
- Digitális feladatlapok, tesztolgozatok használata beszámolásnál. (Forms, Redmenta)

10.1.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A gimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

10.1.5. Mindennapos testnevelés

Köznevelési törvény 27. § (11) *Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában– a sportszervezet keretei*

között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi.”

A törvénymódosítás értelmében a heti két testnevelésóra kiváltása intézményünkben is a leírtak alapján zajlik. A néptánc 9. évfolyamon, a Sárvíz Alapfokú Művészeti Iskolával együttműködve, az öt testnevelés órán felül, 9. évfolyamon kötelező, a felsőbb évfolyamokon szabadon választható. Az néptáncórák látogatása egyik esetben sem mentesíti a tanulókat a testnevelés órák látogatása alól. Intézményünkben a diákok részt vehetnek a heti két órában megvalósuló iskolai sportkör foglalkozásain is.

10.1.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A középiskolai oktatásban a választott tantárgyra vonatkozó jogszabályi előírásokat a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 20/2012 EMMI rendeletben, valamint Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendeletben találjuk.

A tantárgyválasztás célja, szabályai:

A középiskolai képzés utolsó két évfolyamán választható tantárgyak célja és feladata a kétszintű érettségi vizsga közép, ill. emelt szintjére, és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítés.

A tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes.

Egy tanuló legalább két, legfeljebb **három** tárgyat választhat. A választott tantárgy heti óraszám 2.

A választott tantárgyra való jelentkezés 2 évre szól, amely alól kivétel a közép szintű informatika és földrajz tantárgy.

Emelt szintű felkészítés:

Idegen nyelv és matematika emelt szintű felkészítés esetén egységes képzés folyik. A többi tárgyból az évfolyamban kötelező óraszámokban az osztályukkal együtt tanulnak a tanulók, a választott órán pedig külön csoportban, sajátítják el az emelt szintű tananyagot.

Emelt szintű oktatást az a tanuló választhat, akinek az adott tantárgyból az előző tanév végén 4-es vagy 5-ös osztályzata volt, vagy a nyelvi érettségije legalább 60%. Ettől eltérni az főigazgató írásbeli engedélyével lehet.

A tantárgyválasztás eljárásrendje:

A következő tanévre szóló **választható tantárgyak** körét a szakmai munkaközösségek írásbeli javaslata alapján állítjuk össze, figyelembe véve a pedagógiai programban meghatározott érettségi vizsgatárgyakat.

A szakmai munkaközösségek április 15-éig írásban tájékoztatják a tanulókat a meghirdetésre kerülő választott órák céljáról, tematikájáról, követelményeiről. A választott órát **oktató tanár személyéről** a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegesé.

A választott órára való jelentkezés írásban, a tanuló és a szülő együttes aláírásával történik, legkésőbb május 20-ig. (Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a szorgalmi időszak végéig módosíthatják jelentkezésüket.)

A választott óra kötelező érettségi vizsgatárgy esetén min. 6, szabadon választott érettségi vizsgatárgy esetén min. 3 fő részvételével indul. A csoport maximális létszámát a tanár határozza meg a tantárgy jellege és a hatékony oktató tevékenység érdekében.

A választott órán való **részvétel** a tanítási év végéig kötelező. A választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

A tanuló egy évben egyszer az főigazgató engedélyével megváltoztathatja döntését. Ez a megszerzett osztályzatot nem érinti. Változtatás esetén a tanulónak különbözeti vizsgát kell tenni az újonnan választott tantárgy előző évi tananyagból.

10.1.7. Projektoktatás

Valamely komplex téma olyan feldolgozása, amelynek során a téma meghatározása, a munkamenet megtervezése és megszervezése, a témával való foglalkozás, a munka eredményeinek létrehozása és bemutatása a gyerekek valódi (egyéni, páros, csoportos) önálló tevékenységén alapul. A pedagógus feladata a gyerekek önállóságának helyt adni, ezt az önállóságot facilitátorként, szupervizorként, tanácsadóként segíteni.

A projektoktatás kritériumai szerintünk a következők:

1. A kiindulópont a tanulók problémafelvető kérdése legyen, a tervezés közösen történjék.
2. A projekt megoldása a tevékenységen keresztül kapcsolódjon a valóságos helyzetekhez.
3. Adjon módot individualizált munkára.
4. Adjon módot csoport munkára.
5. Kidolgozása összefüggő, hosszabb időtartamra nyúljon el.
6. A cél az iskolán kívüli- és belüli helyzet megismerésére vagy megváltoztatására vonatkozzék.
7. Interdiszciplinaritás jellemezze.
8. A pedagógusok és a tanulók egyenrangú, ám különböző kompetenciákkal rendelkező partnerekként dolgozzanak együtt.
9. A tanulók önállóan döntsenek, és legyenek felelősek saját döntéseikért.
10. A pedagógus vonuljon vissza stimuláló, szervező, tanácsadó funkcióba.
11. A tanulók közötti kapcsolatok erősek, kommunikatívak legyenek.

10.1.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség érdekében érvényesíteni kell

- a megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás kialakulását.

Az esélyegyenlőséget szolgáló évente ismétlődő tevékenységek, munkatervi feladatok

- A normatív kedvezmények biztosítása.
- Az étkezési kedvezmények jogszabályok szerint biztosítása.
- Az iskolai szülői értekezleteire a tantestület felkészülése, fogadóórák szervezése.
- Az érdemjegyek beírása az osztályozó naplókba hétről-hétre. A szülői értekezlet előtt az osztályfőnökök a tanulók munkafegyelméről, szorgalmáról, magatartásáról megbeszélések folytatása a szaktanárokkal.
- A végzős tanulók tájékoztatása az érettségi vizsgáról, a felsőoktatási intézményekbe történő jelentkezés rendjéről.

10.1.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulók értékelése és osztályozása egyike a pedagógia legnehezebb módszertani problematikájának. A tanárnak az iskolai tanulás megkezdésének pillanatától kezdve tudnia kell pontosan felmérnie és a jövődő tanulás szempontjából ösztönzően értékelnie a tanuló teljesítményét. A reális, ösztönző értékelés az első értékrendet képviseli a kibontakozó személyiségű tanuló számára. Ez az értékelés az egész életre szólóan befolyásolja a tanuló munkához való viszonyát.

A jó hangulatú eredményes oktatás, nevelés egyik feltétele az értékelési rendszerünk egyesítése, annak céltudatos végrehajtása.

A szöveges értékelés alapelvei:

- Az értékelés a gyerekért, elsősorban a gyerekeknek szóljon.
- Alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet.
- Nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart.
- A gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének.
- A szülő és a pedagógus közösen gondolkodjon a gyermek fejlődéséről.
- Minősítés-központúság helyett fejlesztő-központúság jellemezze.
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
- Jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés.
- Személyre szóló, ösztönző, árnyalt és differenciált jellegű legyen.
- Tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.
- Törekedjen az egyértelmű, pontos nyelvi és stilisztikai megfogalmazásra
- Vegye figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, lehetőségeit.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei: az előírt követelmények legalább elégséges szintű teljesítése.

10.1.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

10.1.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Gimnáziumunkban a csoportbontás idegen nyelvből (I. és II. idegen nyelvből) és matematikából valósul meg. A középfokú felvételi eljárás alapján a diákok felvételt nyernek a magasabb óraszámú, I. idegen nyelvi csoportba, vagy angol vagy német nyelvre. A másik nyelvet pedig második idegen nyelvként tanulják. Matematika csoportbontás a 2024/2025-ös tanévtől, felmenő rendszerben, a 9. évfolyamtól kezdődően valósul meg.

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

10.1.12. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az iskola egészségnevelési elvei

A hozzánk kerülő fiatalok életüknek az egyik legkritikusabb, legsérülékenyebb időszakában vannak. A serdüléssel a szülői kapcsolatok gyengülnek, erősödik a kortárs csoportok és a külvilág szerepe a tanulásban és felvilágosításban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet

gyakorolni személyiségfejlődésükre, mely nagymértékben meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat.

Az iskola tehát a családi környezet mellett a szocializációnak azon színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

10.1.13. Az iskola környezeti nevelési elvei

Az Életiskola „a Természet és az Ember harmonikus egységére épít”, ennek következtében a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozások (osztály-, tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, a témához kapcsolódó előadások) során nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelésre.

Egyik kiemelt alapozó tárgy a környezeti nevelésben a tájismeret órák, ahol a szűkebb környezetünk megismerésén keresztül tekintünk a világban lejátszódó folyamatokra.

Az iskolánkat, Abát körülvevő tájban kell felismernünk azt a többletet, amely összekapcsolja egymással az embert és a természetet. A táj évezredek együttműködését mutathat meg, és felhívhatja figyelmünket a világméreteket öltő problémákra.

Szükségesnek tartjuk azoknak a kapcsolatrendszereknek a megismerését, melyeknél az ember jelenléte a természet harmonikus működését, annak kiteljesedését éri el (pl.: ártéri gazdálkodás, ökofalvak, földház program).

Fontos felismerés, hogy környeztünk állapotához, minden egyes ember hozzájárul, amely egy intenzív cserefolyamat következménye, amely megjelenhet alkotásként, de rombolásként is. „Az ember a táj tudata.”

A 14-18 éves korosztály igényli az egészséges versenyszellem kialakítását. Fontos ebben a korban a megmérettetés. Kiváló alkalmakat nyújtanak erre a MLSZ által szervezett sportrendezvények, mint a “Fair play” kupa is. A hazánkban legnépszerűbb sport a labdarúgás, ezért a tanulóink szívesen vesznek részt ezeken a rendezvényeken, mint nézőként, mint játékosként is. Iskolánk kiemelten illeszti be a testnevelés tantervébe a labdarúgást, ezért minden testnevelés óra keretében lehetőség van a sportág gyakorlására, mind a lányoknál, mind a fiúknál.

10.1.14. A tanuló értékelése:

Személyes, szóbeli értékelés

a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítség, tanács- és ötletadás tanórán és azon kívül

feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás

lezáró (témazáró, félévi, év végi) osztályzatok megvitatása tanárokkal és diákokkal

a magatartás és szorgalom elbírálása tanárokkal és diákokkal megvitatva

a tanórán kívüli foglalkozások, programok (kirándulások, színház-látogatások, rendezvények stb.) értékelése

a szülői értekezletek, fogadó órák

tantestület illetve diákság előtti intézményvezetői értékelés

Írásbeli, szöveges értékelés, szülők értesítése

a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény

dicséret, elmarasztalások beírása az elektronikus naplóba

tájékoztatás a hiányzások bejelentéséről és igazolásáról, az igazolt és igazolatlan hiányzások következményeiről

értesítés az igazolatlan órákról és a mulasztás következményeiről

értesítés a várható tanév végi bukásról az osztályozó értekezlet előtt egy hónappal (a szaktanár információja alapján az osztályfőnök)

külső felkérésre készített vélemények, minősítés (pályázatok, gyermekvédelem, rendőrség, bíróság)

Megjegyzés: A szülők értesítése elsősorban a KRÉTA rendszeren keresztül történik, indokolt esetben ezt felválthatja szóbeli tájékoztatás, telefonon értesítés és a hivatalos levél.

c) Osztályozás

a kezdő évfolyamok tanulóinak teljesítményét az első hónapban lehetőleg csak pozitívan értékeljük, az értékelés elsősorban szóban történik, az adható/kapható érdemjegy mértékére csak utalunk

hasonlóan járunk el minden új tantárgy esetén is

minden tantárgyban a hagyományos ötfokozatú skála érdemjegyeivel értékelünk

célunk, hogy a tanulóknak egy adott tantárgyból negyedévente minimálisan a heti óraszámmal megegyező számú, maximálisan a heti óraszám kétszeresénél nem több érdemjegy legyen

kezeljük a digitális alapú számonkérést azon tantárgyak, illetve témák esetében, ahol ez megoldható

az osztályozási folyamatba, a magatartás és szorgalom minősítésébe aktívan bevonjuk a tanulókat, mert ez fejleszti erkölcsi ítélőképességüket és önismeretüket.

az érdemjegyeket a tanár keletkezésekor közli a tanulókkal, szóbeli magyarázatot is fűz hozzá, és rögzíti a naplóba

egy alkalommal lehetőséget kell adni az elégtelen témazáró dolgozat kijavítására (a tanulóval megbeszélte követelmények teljesítése után)

az egyéb érdemjegyek javítására lehetőség adható, amennyiben az a tanuló tanulmányi fejlődését szolgálja

a félévi és év végi osztályzatokat a tanulókkal a tanulmányi csoportban megvitatjuk, a javasolt osztályzatokat a szaktanár a KRÉTA rendszerben rögzíti. Abban az esetben, ha a tanuló osztályzata nincs összhangban a tantárgy helyi tantervében rögzített követelményekkel, a tanuló nem ért egyet a szaktanár értékelésével, azt jelezheti osztályfőnökének, aki a munkaközösség-vezető bevonásával beszélgetést kezdeményez a szaktanárral. Amennyiben ezek után is fennáll, hogy az osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások:

- **formái:**

- rövid feleletadás kérdésekre
- feladatlap
- teszt
- esszé

- **rendje:**

- témakörök végén: ellenőrző feladatlap, témazáró dolgozat
- alkalmanként: az órára megtanult anyag részét illetve ismétlő kérdésekkel egyéni írásbeli felelet formájában
- javító dolgozat az írásbeli beszámoló esetenként tanártól függően havonta egy alkalommal iratható a hiányosságok pótlásának igazolására

- **korlátai:**

- témazáró dolgozathoz napi maximum 2 iratható előre bejelentett időpontban

Az értékelés nyilvános fórumai

Az osztályozás és értékelés hagyományos fóruma a tanóra, de ezen kívül széles lehetőség nyílik a tanulmányi és közösségi munka nyilvános megmutatkozására és így értékelésére is. Ilyen lehetőségek például:

házi versenyek, vetélkedők

vizsgák

szakköri munkák kiállítása, bemutatója

idegen nyelvi cserekapcsolatok

projektmunkák bemutatása

művészeti csoportok és sportkörök bemutatói, versenyei

iskolai statisztika

Tantárgyi értékelés százalékos határai:

0 – 29 % - elégtelen

30 – 49 % - elégséges

50 – 69 % - közepes

70 – 84 % - jó

85 – 100 % - jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás értékelésének elvei

- a tanuló iskolai viselkedése, a viselkedési normák és az együttélés szabályainak betartása
- tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz, társaihoz való kapcsolatában, kommunikációjának módja
- az osztályközösség kialakításában, összetartásában, értékrendjének formálásában betöltött szerepe
- a házirend rendelkezéseinek betartása
- jelenléti fegyelme, a mulasztások igazolása
- a hetesi és az ügyeletesi feladatok elvégzése
- az önként vállalt feladatok teljesítése
- a sport- és a kulturális versenyeken való részvétele
- közösségi, diák-önkormányzati munkája, amely a példás magatartásnak nem feltétele, de pozitív irányban befolyásolhatja a minősítést.

A tanuló magatartása

példás, ha

iskolai viselkedése minden szempontból példamutató
a házirend rendelkezéseit maradéktalanul betartja
jelenléti fegyelme kifogástalan
az osztályközösségben pozitív, építő szerepet tölt be
a hetesi és az ügyeletesi feladatokat becsületesen végzi

jó, ha

iskolai viselkedése, az osztályközösségben betöltött szerepe alapvetően megfelelő
a házirend rendelkezései és a viselkedési normák ellen szándékosan nem vét
vagy ha
viselkedése ugyan megfelelő, de jelenléti fegyelme nem kifogástalan, néha elkésik az iskolából
vagy az órákról, illetve az igazolások bemutatására figyelmeztetni kell
igazolatlan óráinak száma 3 és 5 között van

változó, ha

a házirend rendelkezéseit nem szegte meg súlyosan, de magaviselete sokszor kifogásolható,
többször zavarja az órai munkát
tanáraihoz, társaihoz való viszonyulásával, kommunikációjának módjával időnként vét az
alapvető viselkedési normák ellen, megnyilvánulásai néha negatívak
vagy ha
viselkedése ugyan megfelelő, de jelenléti fegyelmével problémák vannak, gyakran késve
érkezik az iskolába vagy az órákra, az igazolások bemutatására többször is figyelmeztetni kell
igazolatlan óráinak száma 6 óránál több

rossz, ha

főigazgatói vagy tantestület előtti intést kapott a házirend súlyos megszegése miatt
főigazgatói vagy tantestületi intést kapott igazolatlan órái miatt
vagy ha
a naplóban és az ellenőrzőben több tanári bejegyzés bizonyítja, hogy viselkedésével komoly
gondok vannak, az órai munkát rendszeresen zavarja
társaihoz való viszonya, kommunikációjának módja az együttélés elemi szabályait is sokszor
sérti, megnyilvánulásai az osztályközösséget negatív irányban befolyásolja.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanuló teljesítménye, tanulmányi eredményei a képességeihez mérten:
a jobb eredményért tett erőfeszítései
a tanuláshoz való viszonya, motivációja
a korrepetálásokon, szakkörökön, tanfolyamokon való részvétele
az órai munkában való részvétele, aktivitása
házi feladatok, felszerelés, füzetvezetés

a kötelező tananyagon felüli, külön feladatok vállalása
a tanulmányi versenyeken való részvétele, teljesítménye.

A tanuló szorgalma

példás, ha

teljesítménye, tanulmányi eredményei kiemelkedően jók
vagy ha

tanulmányi eredményei ugyan nem kiemelkedően jók, de példamutatóan sok erőfeszítést tesz
azért, hogy a tőle telhető legjobb eredményt érje el

az órai munkában és a külön feladatok vállalásában nagy aktivitást mutat

jó, ha

teljesítménye, eredményei egyenletesen, megbízhatóan jó színvonalúak

az órákon becsületesen dolgozik, a házi feladatokat elkészíti

vagy ha

erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból jó eredményt elérnie, de érdemjegyei
összhangban állnak képességeivel

vagy ha

összességében csak közepes a teljesítménye, de bizonyos tárgyakból kiemelkedő eredményeket
ért el (pl. tanulmányi verseny)

változó, ha

teljesítménye nem egyenletes színvonalú, eredményei lényegesen alatta maradnak
képességeinek

nem kellően motivált, a tanulmányi viszonya és a tanórai munkája hullámzó

vagy ha

erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból elérnie az elégséges szintet, de a többi
tárgyból megbízhatóan jól teljesít

hanyag, ha

teljesítménye, eredményei képességeihez mérten is gyengék, egy vagy több tárgyból elégtelen
az osztályzata tanulmányi teljesítménye rossz, erőfeszítéseket sem tesz, hogy teljesítse a
minimális követelményeket

vagy, ha nincs elégtelen osztályzata, de több tantárgyból csak az elégséges szintet érte el,

pedig képességei alapján többre lenne képes

teljesen motiválatlan, az órai munkában nem vesz részt, felszerelése gyakran hiányos, házi
feladatot rendszeresen nem készíti el.

10.1.15. Érettségi

Középszintű érettségi

A kötelező tanórákon való részvétellel vállaljuk a középszintű érettségire való felkészítést a
következő vizsgatárgyakból:

magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, digitális kultúra, idegen nyelvek (angol-,
német nyelvből), kémia, fizika, biológia, földrajz, testnevelés

A tanulmányok befejezésével a diákok minden a helyi tantervben szereplő és általuk tanult tantárgyból középszintű érettségi vizsgát tehetnek.

Emelt szintű érettségi

A kötelező tanórákon való részvétellel vállaljuk az emelt szintű érettségre történő felkészítést a következő tantárgyakból:

első idegen nyelv

Az előrehozott érettségi:

Az előrehozott érettségi vizsgát tehet az a tanuló, aki az írásbeli érettségi vizsga megkezdése előtt a hiányzó évfolyamok tananyagából osztályozó vizsgát tett. Minden vizsgajelentkezés előtti időszakban próbaérettségi szervezésére kerül sor. Az ott elért eredmények alapján az adott tantárgyat tanító pedagógussal egyeztetve jelentkezhet a tanuló előrehozott érettségre a következő tantárgyakból:

Digitális kultúra, idegen nyelv, földrajz, biológia, kémia, fizika

Az előrehozott érettségi vizsgát tett tanulóknak az adott tantárgy tanulásával kapcsolatos eljárásrendje: a tanuló értékelés alól mentesítve van, számára az óralátogatás kötelező.

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló **100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet** szerint:

„2. § Az érettségi vizsga központi vizsgakövetelményeit a 3. számú melléklet szerinti általános követelmények, valamint az Nkt. 6. § (1a) bekezdése szerint kiadott részletes vizsgakövetelmények alkotják.”

A 2024. május-júniusi vizsgaidőszaktól mindenkire egységesen az új vizsgakövetelmények érvényesek. Jogszabályoknak megfelelően a vizsgakövetelmények az Oktatási Hivatal honlapján elérhetőek, melyek tartalmazzák az **egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit**.

10.2. Az Atilla Király Gimnázium és Általános Iskola Aba Sámuel Általános Iskolájának Helyi Tanterve:

Az iskola helyi tanterve

Oktatásunkat az Oktatási Hivatal által meghatározott kerettanterv szerint folytatjuk, 2019/2020. tanévtől felmenő rendszerben. a 110/2012. (IV.4.) Kormányrendelet módosításáról kiadott 5/2020. (I.31) Kormányrendeletnek megfelelően az első és ötödik évfolyamon kezdve, felmenő rendszerben.

10.2.1. A választott kerettanterv által meghatározott órakeret

Alsó tagozat a 2019/2020-es tanévtől felmenő rendszerben

A választott kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

Idegen nyelvként az angol nyelvet tanítjuk a negyedik évfolyammal kezdődően, a negyedik évfolyamon heti kettő órában, a többi évfolyamon heti három órában. Az első évfolyamtól a harmadikig szakkör formájában heti egy órában ismerkednek a tanulók az angol nyelvvel.

A mindennapos testnevelés azokban a művészeti irányultságú osztályokban, ahol a tanulók heti két óra néptánc foglalkozáson vesznek részt, három tanórán valósul meg, a többi osztályainkban heti öt tanórán.

A kerettanterv által meghatározott kötelező órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeretet a következő tantárgyak tanítására fordítjuk:

Alsó tagozaton az ~~„a”~~ osztályokban elsőtől negyedik osztályig a magyar nyelv és irodalom óraszámát egy-egy órával növeltük. Matematikából az óraszám elsőtől harmadik osztályig egy-egy órával emelkedett. Negyedik évfolyamon környezetismeret óraszámát egy órával növeltük.

Felső tagozaton az 5. évfolyamon a szabad órakeretből a magyar nyelv és irodalom tanítását növeltük egy órással.

Hatodik évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgy óraszámát egy-egy órával.

Hetedik évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyak óraszámát egy-egy órással emelkedett.

A nyolcadik évfolyamon a matematika tantárgy óraszámja emelkedett 1 órával.

A hon –és népismeret tantárgyat 6. évfolyamon, a dráma és színház tantárgyat 8. évfolyamon tanítjuk.

Mindezeknek megfelelően az iskola helyi óraterve az alábbi:

Alsó tagozat

Óraterv – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Idegen nyelvek	-	-	-	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Etika/hit- erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Digitális kultúra	-	-	1	1
Összes heti kötelező tanóra	22	22	22	23
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Felső tagozat

Óraterv – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+1	3
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Etika/ hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika	-	-	1	2
Kémia	-		1	2
Földrajz	-		2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Dráma és színház	-	-	-	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összes heti kötelező óra	27	26	28	28
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

A helyi tanterv tantárgyai, tartalma

A kerettanterv tantárgyi tanterveket tartalmaz, melyek az egyes témákhoz kötelező tartalmakat, fejlesztési célokat és minimális óraszámot határoznak meg.

A tematikus egységeket tanévre lebontva építettük be a helyi tantervbe, s a szabadon felhasználható 10% időkeret tartalmát kiegészítettük helyi sajátosságokkal.

A választható tantárgyak, foglalkozások

Az általános iskolában a tantárgyak közül az erkölcsstan/hit- és erkölcsstan választható. A tanórán kívüli foglalkozások igényeit minden tanév májusában mérjük fel.

10.2.2. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az etika/hit- és erkölcsstan oktatásánál az évfolyamon belüli csoportbontást alkalmazzuk.

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

10.2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Iskolánk pedagógusai a pedagógiai program helyi tantervének alapján, a szakmai munkaközösségek, illetve az azonos szakot tanítók véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket.
- Törekednek arra, hogy tantárgyanként a tankönyveket és a munkafüzeteket ugyanabból a tankönyvcsaládból válasszák.
- Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.
- A következő tanévben szükséges taneszközökről a bizonyítvány kiosztásakor írásban értesítjük a szülőket.

245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet

a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályai szerint intézményünkben a mobiltelefon a pedagógus által kiválasztott testnevelés óra keretében a Netfit applikáció által az adatok rögzítésére engedélyezett.

10.2.4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.

Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Kialakítjuk az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Fokozatosan előtérbe helyezzük a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.

Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.

Fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.

Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.

Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

10.2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. részben tanórai, részben tanórán kívüli foglalkozások keretében.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátítani az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.

Tudatosítani a tanulóknak a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.

A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknak a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

- heti öt óra testnevelés
- a tantárgyfelosztás alapján különféle sportfoglalkozásokra, valamint néptánc szakkörre járhatnak a diákok
- a helyi Aba Sárvíz FC Sportegyesületben és az Intézményi Bozsik Programban futballozhatnak tanulóink
- Szivacskezilabda szakkör
- a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ finanszírozza tanulóink úszásoktatását
- Aktív Iskola Program
- különböző mozgásos programok (például: Kihívás napja, DÖK sportnap, sportfesztiválok) rendezése
- azokban a művészeti irányultságú osztályokban, ahol néptánc foglalkozás van három óra testnevelés és heti két óra néptánc a helyi művészeti alapiskola biztosításával.

A tanulók fizikai állapotának mérése (NETFIT)

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő. A NETFIT mérést január és május között írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulóknak, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

6.2.6 A pedagógusok munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

Megfigyelés

Írásos kikérdezés (kérdőív)

Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)

Tanulók által készített produktumok vizsgálata

Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)

Dokumentumok elemzése

10.2.6. A tanulók munkájának ellenőrzése és értékelési módjai

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjen meg benne, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának céljai, elvei és korlátai

Céljai:

Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.

A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.

A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.

Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.

A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.

A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.

Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok, internetes információforrások használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.

Önképzésre nevelés.

Önálló gyűjtőmunka végzése.

Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.

Önellenzésre, önértékelésre nevelés.

A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

A feladatok feladásának elvei, korlátai:

Csak feldolgozott ismeretanyag gyakorlását lehet feladni írásbeli feladatnak.

Tanítási napokra, hétfégi pihenőnapokra, szorgalmi időben biztosított szabadnapokra, tanítás nélküli munkanapokra és tanítási szünetekre írásbeli és szóbeli házi feladat is adható.

Tanítási szünetekre a szokásos mértéken felüli házi feladat nem adható. Szokásos mértékű házi feladat az egy tanórára (egyik órától a másikkra) feladható házi feladat mennyisége.

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kétféle témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérés dolgozatot lehet íratni.

Egy-egy tanítási órára feladható írásbeli és szóbeli házi feladat mennyiségénél figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait és egy átlagos képességű tanuló terhelhetőségét.

Éljön a pedagógus a házi feladat differenciált feladásának lehetőségével.

Az írásbeli beszámoltatás formái

Formái:

Témazáró dolgozat

Röpdolgozat

Évfolyam felmérés saját feladatbankból, illetve központilag elkészített feladatlapokból – mindig az adott osztályhoz igazítva

Rendje:

Az írásbeli beszámolók közül a témazáró, a félévi és év végi felmérések időpontját a tanmenetben rögzíteni kell, erről a tanulókat előre értesíteni kell, előtte rendszerező, összefoglaló órát kell tartani.

Tanév elején egy új osztály megismerésekor, illetve országos mérés esetén diagnosztikus mérés alkalmazására kerül sor.

Korlátai:

A megíratás rendjét a nevelőtestület összehangolja.

Írásbeli beszámoltatás mellett szóbeli számonkérést is lehet alkalmazni.

Mentességet kapnak az írásos beszámoló alól azok a tanulók, akiknek a szakértők, rehabilitációs bizottság és a nevelési tanácsadó szakvéleménye ezt javasolja.

A témazáró dolgozat megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében egy tanítási nap maximum két témazáró dolgozat íratható.

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot írathatunk. A szintfelmérő dolgozat eredményét tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A dolgozatok, röpdolgozatok, szódolgozatok nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, s bármelyik tanítási órán írathatók.

Írásbeli beszámoltatások 1- 4. évfolyamon

Formái:

év eleji, félévi, év végi felmérés

röpdolgozat, szódolgozat

dolgozat

témazáró dolgozat

A 4. évfolyam végén az alsó tagozatban elsajátított alapismeretekből (magyar, matematika) szintfelmérő vizsgát kell tenniük. Az év végi érdemjegybe témazáró jegyként (200%) számít bele.

Mennyisége: 1-4. évfolyamon napi egy, legfeljebb kettő írásbeli dolgozatot lehet íratni. A dolgozatok, röpdolgozatok és szódolgozatok időpontjáról nem, de a témazáró dolgozatok és felmérések időpontjáról előre tájékoztatni kell a tanulókat.

Értékelés: A röpdolgozat, a dolgozat és szódolgozat egy feleletnek felel meg, a témazáró dolgozat, valamint a felmérések érdemjegye duplán számít. A témazáró és felmérések érdemjegyét az elektronikus naplóban vastag piros színnel jelöljük 200%-kal számoljuk bele a félévi és/vagy év végi érdemjegybe.

A tantárgyak félévi, valamint év végi értékelésénél a kétesre álló tanulók esetében ajánlott figyelembe venni a fejlődő, illetve hanyatló tendenciát.

A helyesírás értékelésénél az 1-4. évfolyamon működő szakmai munkaközösség és a magyar szakos tanárok által korábban kidolgozott, évfolyamonként meghatározott egységes hibajavítási módszert kell alkalmazni.

Másolás és versmondás osztályozása:

0-1 hiba: 5

2-3 hiba: 4

4-5 hiba: 3

6-7 hiba: 2

8-nál több hiba: 1

Tollbamondás osztályozása:

0-3 hiba: 5

4-8 hiba: 4

9-12 hiba: 3

13-19 hiba: 2

20 –nál több hiba: 1

Matematikai alapműveletek osztályozása:

100-95% - 5 (éremjegy)

94-80 % - 4 (éremjegy)

79 -65 % - 3 (éremjegy)

64 – 51% - 2 (éremjegy)

50 – 0 % - 1 (éremjegy)

Írásbeli beszámoltatások 5 -8. évfolyamon:

Formái:

év eleji, félévi, év végi felmérés

témazáró dolgozat (témakörönként)

dolgozat (résztémakörönként)

röpdolgozat, szódolgozat (egy órai tananyagot vagy annak egy részét felölelő)

A 8. évfolyam végén 3 tantárgyból (matematika, magyar és egy szabadon választható a következő tárgyakból: történelem, angol nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz) szóbeli vizsgát tesznek a tanulók, aminek az eredménye az év végi éremjegybe témazáró jegyként (200%) számít bele.

Mennyisége: 5-8. évfolyamon napi két felmérést vagy témazáró dolgozatot lehet íratni. A dolgozatok, röpdolgozatok és szódolgozatok időpontjáról nem, de a témazáró dolgozatok és felmérések időpontjáról előre tájékoztatni kell a tanulókat.

Értékelés: A röpdolgozat, a dolgozat és szódolgozat egy feleletnek felel meg, a témazáró dolgozat, valamint a felmérések éremjegye duplán számít. A témazáró és felmérések éremjegyét az osztályozó naplóban piros színnel jelöljük.

A tantárgyak félévi, valamint év végi értékelésénél a kétesre álló tanulók esetében ajánlott figyelembe venni a fejlődő, illetve hanyatló tendenciát.

A helyesírás értékelésénél az 5-8. évfolyamom működő szakmai munkaközösség és a magyar szakos tanárok által korábban kidolgozott, évfolyamonként meghatározott egységes hibajavítási módszert kell alkalmazni.

Oktatási eredményvizsgálatok

„Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése (DIFER mérés).

Országos méréseket írnak a tanulók a 4. 5. 6. 7. és 8. évfolyamon minden tanévben szövegértésből és matematikából, 5. 6. 7. 8. évfolyamon történelemből és digitális kultúrából is, ezenkívül 6. 7. 8. évfolyamon pedig idegen nyelvből és természettudományból is.

A tanulók teljesítményének értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, történelem, természetismeret, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:

a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik,

az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A nevelők az írásbeli számonkérés eredményét 10 munkanapon belül ismertetik a tanulókkal és a Kréta rendszerben rögzítik.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból havonta valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,

a testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel kell értékelni. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

kiválóan teljesített

jól teljesített

megfelelően teljesített

gyengén teljesített

felzárkóztatásra szorul

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik- nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal kell minősíteni.

Második évfolyam végén, harmadik -nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni, az alábbi átlagok alapján:

Teljesítmény (átlag) Érdemjegy

1, 00- 1,69 elégtelen (1)

1,70-2,59 elégséges (2)

2,60-3,59 közepes (3)

3,60-4,59 jó (4)

4,60-5, 00 jeles (5)

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A félévi vagy év végi osztályzat megállapításához adott tantárgyból legalább három érdemjegy szükséges.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból a tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. Indokolt esetben az előzőekben meghatározottaktól el lehet térni. Így különösen a tanuló hosszabb ideig tartó hiányzása vagy tanítási szünetek esetén.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón keresztül.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény (százalék) Érdemjegy

0-33% elégtelen (1)

34-50% elégséges (2)

51-75% közepes (3)

76-90% jó (4)

91-100% jeles (5)

Az etika/ hit- és erkölcstan órán való részvételt nem osztályozzuk.

Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig:

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók jutalmazása

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában – tanév közben – elismerésként a következő dicséretet adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- tagintézmény-igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

szaktárgyi teljesítményért szaktárgyi dicséretben, oklevél és könyvjutalomban

példamutató magatartásért,

kiemelkedő szorgalomért,

példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért

különbőféle elismerésben (oklevél, könyvjutalom) részesíthetők.

Az iskolán kívüli (kistérségi, körzeti, megyei, országos) versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon helyezést ért tanulók tagintézmény-igazgatói dicséretben részesülnek.

Az a nyolcadik osztályos tanuló, aki nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át.

Annak a 8. osztályos tanulónak a neve, aki több éven keresztül kiemelkedő tanulmányi vagy közösségi munkát végzett, a tanév végén bekerül az "Aba Sámuel Általános Iskola Büszkeségei" elnevezésű díszes könyvünkbe, illetve „Aktívan az iskolánkért” elismerésben részesül az, aki a tanulmányi, sport vagy közösségépítés bármely területén nyújtott kiváló teljesítményt.

Az tagintézmény-igazgatói és a nevelőtestületi dicséretet nyilvánosságra kell hozni. Ez történhet az iskola honlapján, osztályfőnöki órán, tanévzáró ünnepélyen, illetve nevelőtestületi értekezleten.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2), érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk. A tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartási elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás

A házirendet minden körülmények között betartja.

A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.

Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.

Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Tanórán és tanórán kívül példamutatóan, kifogástalanul viselkedik.

Kötelességtudó, feladatait teljesíti.

Önként vállal feladatokat és azokat teljesíti.

Az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz.

Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet.

Nincs figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó

A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.

A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.

Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik.

Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti.

Az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt.

Nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó

A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.

A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.

Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva.

Fegyelmi fokozata: írásbeli figyelmeztetés (szaktanári vagy osztályfőnöki).

A tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik.

Feladatait nem minden esetben teljesíti.

Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan.

A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.

Igazolatlanul mulasztott.

Rossz

A házirend előírásait sorozatosan megsérti.

A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.

Társaival szemben durva, goromba.

Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.

Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.

Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen.

Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.

Több alkalommal igazolatlanul mulaszt.

Több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

A büntetések kiszabásánál a tetterányos büntetés, a fokozatosság elve és a nevelő célzat érvényesül.

Egy adott figyelmeztetésből három büntetés megszerzése után a magasabb fokozat jár.

Írásbeli figyelmeztető

Osztályfőnöki figyelmeztető

Osztályfőnöki intő

Osztályfőnöki rovó

Tagintézmény-igazgatói figyelmeztető

Tagintézmény-igazgatói intő

Tagintézmény-igazgatói rovó

Nevelőtestületi figyelmeztetés

Nevelőtestületi inté

Nevelőtestületi ro

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendszerben, maximálisan felkészül.

Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.

A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi.

Munkavégzése pontos, megbízható.

A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken, pályázatokon önként részt vesz.

Taneszközei rendezettek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó

A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.

Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.

Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.

Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik.

Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.

Taneszközei rendezettek.

Változó

Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.

Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.

Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.

Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.

Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja.

Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől.

Hanyag

Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.

Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.

Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg.

Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek.

A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.

Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 2-8. évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot vagy a „megfelelt” minősítést kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

a tagintézmény igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,

a tagintézmény igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,

egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott vagy a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja, s emiatt nem osztályozható,

egyéni munkarend szerint tanult.

- Az egyéni munkarendben tanuló magatartását és szorgalmát nem kell értékelni, de félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához az iskolában osztályozó vizsgát kell tennie valamennyi tantárgyból az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint.

- a sajátos nevelési igényű (SNI) vagy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulók esetében a tanuló neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola köteles gondoskodni;

Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon tanév végén maximum három tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot és/vagy „nem felelt meg” minősítést, a nevelőtestület határozata alapján a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot és/vagy „nem felelt meg” minősítést, az évfolyamot ismételni köteles.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság, vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján a tagintézmény igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tananyagrészekből az értékelés és a minősítés alól. A továbbhaladásnak nem akadály a tantárgyi tananyagrészek alóli felmentés.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala:

Papír alapon a titkársági irodában megtekinthető, az intézmény és tagintézmény honlapjára és az Oktatási Hivatal felületére digitális formában feltöltésre kerül.

A Pedagógiai Programot összeállította:

A pedagógiai programot Józsa Balázs főigazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el.

**Józsa Balázs
főigazgató**

Aba, 2024. 08. 29.

beküldése: 2024.08.30

hatálya: 2024.09.01